

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE KOPEX S.A.

sporządzone za okres od 1 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r.

Katowice, kwiecień 2016 rok

Nota	SPIS TREŚCI	
	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	4
	Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	5
	Sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	6
	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	7
	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.	8
1.	Informacje ogólne	9
2.	Istotne osądy zastosowane przy sporządzeniu sprawozdania finansowego	9
3.	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	12
4.	Podmiot dokonujący badania sprawozdania finansowego	12
5.	Podstawa sporządzenia sprawozdania	13
6.	Skład Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. na 31.12.2015 r.	13
7.	Istotne zasady rachunkowości	15
8.	Zarządzanie kapitałem	27
9.	Polityka zarządzania ryzykiem finansowym i zabezpieczanie	28
10.	Informacja o przeliczeniach wybranych danych finansowych	37
11.	Szacunki i osądy księgowe	38
12.	Noty objaśniające do Sprawozdania z sytuacji finansowej oraz Rachunku zysków i strat	39
	12.1. Wartości niematerialne	39
	12.2. Wartość firmy jednostek podporządkowanych	40
	12.3. Rzeczowe aktywa trwałe	40
	12.4. Nieruchomości inwestycyjne	42
	12.5. Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	43
	12.6. Należności leasingowe	44
	12.7. Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	44
	12.8. Odroczony podatek dochodowy	45
	12.9. Zapasy	48
	12.10. Należności	48
	12.11. Udzielone pożyczki	49
	12.12. Pozostałe aktywa i zobowiązania finansowe	49
	12.13. Środki pieniężne	50
	12.14. Kapitał zakładowy	50
	12.15. Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	51
	12.16. Kapitał z aktualizacji wyceny	51
	12.17. Zyski zatrzymane	51
	12.18. Kredyty i pożyczki	52
	12.19. Pozostałe zobowiązania	54
	12.20. Zobowiązania leasingowe	54
	12.21. Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	54
	12.22. Pozostałe rezerwy na zobowiązania	56
	12.23. Rozliczenia międzyokresowe	56
	12.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	56
	12.25. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	57
	12.26. Koszty według rodzaju	57
	12.27. Pozostałe przychody	58
	12.28. Pozostałe koszty	58

12.29. Pozostałe zyski (straty)	58
12.30. Utworzone i rozwiązane odpisy na aktywa niefinansowe	58
12.31. Przychody finansowe	59
12.32. Koszty finansowe	59
12.33. Podatek dochodowy	59
12.34. Przychody, koszty, wyniki i przepływy z działalności zaniechanej w okresie	60
13. Zobowiązania warunkowe i sprawy sporne	60
14. Sprawozdawczość według segmentów branżowych i geograficznych	61
15. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym	63
16. Informacje o łącznej wartości wynagrodzeń i nagród wypłaconych lub należnych dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta	64
17. Transakcje z jednostkami powiązanymi	65
18. Oświadczenie Zarządu Spółki KOPEX S.A.	66

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. w tysiącach złotych

Nota		31.12.2015	31.12.2014
	AKTYWA		
	Aktywa trwale	1 107 855	2 374 188
12.1	Wartości niematerialne	130 658	160 296
12.2	Wartość firmy jednostek podporządkowanych	41 568	1 249 955
12.3	Rzeczowe aktywa trwale	673 627	693 891
12.4	Nieruchomości inwestycyjne	22 392	26 571
12.5	Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	51 325	48 248
12.6	Długoterminowe należności leasingowe	34 070	10 740
12.7	Pozostałe długoterminowe aktywa	79 189	133 657
12.8	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	75 026	50 830
	Aktywa obrotowe	1 020 936	1 147 330
12.9	Zapasy	258 892	239 057
12.10	Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	391 910	381 787
12.10	Krótkoterminowe pozostałe należności	85 101	109 444
12.6	Krótkoterminowe należności leasingowe	21 543	27 246
12.11	Udzielone pożyczki krótkoterminowe	45 690	39 874
	Należności dotyczące bieżącego podatku dochodowego	8 344	8 820
12.12	Pozostałe aktywa finansowe	1 984	1 377
12.25	Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane	145 184	254 880
12.13	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	62 288	84 845
	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	1	1
	Aktywa razem	2 128 792	3 521 519
	ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY		
	Kapitał własny	1 102 359	2 617 807
12.14	Kapitał zakładowy	74 333	74 333
12.14	Akcje własne	-2 979	-2 979
12.15	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	1 054 942	1 054 942
12.16	Kapitał z aktualizacji wyceny	1 825	-515
	Różnice kursowe z przeliczenia	8 396	19 855
12.17	Zyski zatrzymane	-42 528	1 465 644
	Kapitał udziałów niekontrolujących	8 370	6 527
	Zobowiązania długoterminowe	69 862	92 458
12.18	Kredyty i pożyczki długoterminowe	-	13 374
12.19	Długoterminowe pozostałe zobowiązania	1 504	1 868
12.20	Długoterminowe zobowiązania leasingowe	39 548	46 825
12.8	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 986	5 592
12.21	Długoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	22 277	21 259
12.22	Pozostałe długoterminowe rezerwy na zobowiązania	11	846
12.23	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 536	2 694
	Zobowiązania krótkoterminowe	956 571	811 254
12.18	Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	546 345	348 979
12.24	Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług	171 630	174 396
12.19	Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania	108 993	134 686
12.20	Krótkoterminowe zobowiązania leasingowe	26 608	36 786
	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	726	6 343
12.12	Pozostałe zobowiązania finansowe	1 507	2 237
12.21	Krótkoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	13 936	14 227
12.22	Pozostałe krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania	15 465	15 247
12.23	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	71 361	78 353
	Zobowiązania i kapitał własny, razem	2 128 792	3 521 519
	Wartość księgowa	1 102 359	2 617 807
	Liczba akcji	74 056 038	74 056 038
	Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	14,89	35,35

Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. w tysiącach złotych

	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Nota DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA		
12.25 Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1 064 739	1 433 931
12.26 Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	1 007 586	1 155 620
Zysk brutto na sprzedaży	57 153	278 311
12.27 Pozostałe przychody	11 456	29 016
12.26 Koszty sprzedaży	43 871	39 627
12.26 Koszty ogólnego zarządu	93 898	114 447
12.28 Pozostałe koszty	48 417	17 238
12.29 Pozostałe zyski / (straty)	6 501	8 690
12.2 Odpis wartości firmy	-1 208 295	-
12.30 Odpisy na aktywa niefinansowe	-104 423	-9 119
Zysk (Strata) z działalności operacyjnej	-1 423 794	135 586
12.31 Przychody finansowe	15 296	13 633
12.32 Koszty finansowe	82 314	25 334
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	2 717	6 117
Zysk (Strata) brutto	-1 488 095	130 002
12.33 Podatek dochodowy	-16 716	27 391
Skonsolidowany zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	-1 471 379	102 611
12.34 Skonsolidowany zysk netto z działalności zaniechanej	-	122
Skonsolidowany zysk (strata) netto razem	-1 471 379	102 733
Zysk netto przypadający udziałom niekontrolującym	533	1 473
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom spółki dominującej, z tego:	-1 471 912	101 260
-z działalności kontynuowanej	-1 471 912	101 138
-z działalności zaniechanej	-	122
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	74 056 038	74 056 038
Zysk (Strata) netto razem przypadający akcjonariuszom spółki dominującej na 1 akcję zwykłą	-19,88	1,37

Sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. w tysiącach złotych

	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Skonsolidowany zysk / (strata) netto	-1 471 379	102 733
Inne całkowite dochody / (straty), które nie zostaną przeniesione do wyniku finansowego	-2 529	-3 884
Straty aktuarialne z tytułu programów zdefiniowanych świadczeń	-407	-3 727
Podatek dochodowy od strat aktuarialnych	77	708
Pozostałe dochody	-2 199	-485
Podatek dochodowy od pozostałych dochodów	-	-380
Inne całkowite dochody / (straty), które mogą być przeniesione do wyniku finansowego	-9 185	4 566
Różnice kursowe z przeliczenia	-11 525	10 100
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-20
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	2 889	-6 803
Podatek dochodowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-549	1 289
Razem inne całkowite dochody / (straty) po opodatkowaniu	-11 714	682
Całkowite dochody / (straty) ogółem	-1 483 093	103 415
Przypadające na udziały niekontrolujące	538	1 397
Przypadające na akcjonariuszy KOPEX S.A.	-1 483 631	102 018

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. w tysiącach złotych

	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny			Różnice kursowe z przeliczenia	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	Kapitał własny razem
				Instrumenty zabezpieczające	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Podatek odroczony					
Saldo na 01.01.2014	74 333	-2 979	1 054 942	6 410	-176	-1 215	9 732	1 369 384	2 510 431	6 078	2 516 509
Całkowite dochody ogółem	-	-	-	-6 803	-20	1 289	10 078	97 474	102 018	1 397	103 415
Przejęcie/zwiększenie/zmniejszenie kontroli	-	-	-	-	-	-	45	-436	-391	-809	-1 200
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-139	-139
Darowizny	-	-	-	-	-	-	-	-778	-778	-	-778
Saldo na 31.12.2014	74 333	-2 979	1 054 942	-393	-196	74	19 855	1 465 644	2 611 280	6 527	2 617 807
Saldo na 01.01.2015	74 333	-2 979	1 054 942	-393	-196	74	19 855	1 465 644	2 611 280	6 527	2 617 807
Całkowite dochody ogółem	-	-	-	2 889	-	-549	-11 459	-1 474 512	-1 483 631	538	-1 483 093
Przejęcie/zwiększenie/zmniejszenie kontroli	-	-	-	-	-	-	-	-3 221	-3 221	1 454	-1 767
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-29 622	-29 622	-149	-29 771
Darowizny	-	-	-	-	-	-	-	-817	-817	-	-817
Saldo na 31.12.2015	74 333	-2 979	1 054 942	2 496	-196	-475	8 396	-42 528	1 093 989	8 370	1 102 359

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. w tysiącach złotych

	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk / (Strata) brutto	-1 488 095	130 153
Korekty o:		
Amortyzacja	152 525	151 786
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-2 717	-6 117
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	-7 272	-3 239
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	6 906	13 867
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	-6 905	-11 062
Zmiana stanu rezerw	-1 456	3 180
Zmiana stanu zapasów	-17 375	35 682
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	8 185	-4 293
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	-35 998	-41 137
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych	-8 150	51 857
Zmiana stanu aktywów z tytułu umów o usługi budowlane	109 696	-103 996
Zapłacony podatek dochodowy	-14 608	-30 031
Odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych	1 285 072	11 344
Odpisy aktualizujące udzielone pożyczki	63 217	1 344
Transakcje walutowe	1 532	3 368
Pozostałe korekty	-845	-1 386
Przeplwy pieniężne netto z działalności operacyjnej	43 712	201 320
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	11 302	21 777
Zbycie aktywów finansowych	9 154	7 992
Otrzymane dywidendy i udziały w zyskach	30	8 113
Splata udzielonych pożyczek	23 977	40 597
Otrzymane odsetki	672	1 099
Inne wpływy	253	946
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych*	-158 869	-172 758
Nabycie aktywów finansowych	-1 577	-888
Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-6 394	-
Udzielone pożyczki	-46 126	-79 751
Utrata kontroli nad spółką zależną	-	-2 386
Inne wydatki inwestycyjne	-	-204
Przeplwy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-167 578	-175 463
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Kredyty i pożyczki**	242 774	152 830
Otrzymane prowizje od poręczeń	1 522	2 415
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-29 643	-
Splaty kredytów i pożyczek**	-58 187	-124 470
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-37 746	-38 771
Zapłacone odsetki	-14 691	-20 639
Zapłacone prowizje od kredytów i poręczeń	-1 908	-1 159
Transakcje z udziałami niekontrolującymi	-48	-1 165
Inne wydatki finansowe	-39	-319
Przeplwy pieniężne netto z działalności finansowej	102 034	-31 278
RAZEM PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO	-21 832	-5 421
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-22 557	-3 742
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-725	1 679
Środki pieniężne na początek okresu	84 845	88 587
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	62 288	84 845
- o ograniczonej możliwości dysponowania	4 117	3 456

* w pozycji "nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych" ujęto środki trwale wytworzone we własnym zakresie

**kredyty i pożyczki udzielone w ramach limitu obrotowego wykazywane są w kwotach netto

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO – INFORMACJA DODATKOWA

1. Informacje ogólne

KOPEX S.A. w Katowicach jest spółką akcyjną zarejestrowaną w dniu 3 stycznia 1994 roku w Sądzie Rejonowym w Katowicach Wydział VIII Gospodarczo-Rejestrowy pod numerem RHB 10375. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 12 lipca 2001 roku KOPEX S.A. została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS - 0000026782.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Siedziba spółki znajduje się w Katowicach przy ulicy Grabowej 1.

Spółka jest notowana na rynku Podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w systemie notowań ciągłych i została zaklasyfikowana do sektora przemysłu elektromaszynowego.

Działalność podstawowa Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. skupia się na produkcji maszyn i urządzeń wykorzystywanych w przemyśle górnym. Grupa Kapitałowa jest producentem i dostawcą maszyn i urządzeń dla górnictwa węgla kamiennego, brunatnego i rud metali nieżelaznych oraz generalnym wykonawcą przedsięwzięć inwestycyjnych, oferującym pełną obsługę procesów inwestycyjnych w górnictwie.

Prezentowane sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem skonsolidowanym i obejmuje dane za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 roku oraz porównawcze dane finansowe za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 roku.

KOPEX S.A. jest jednostką dominującą i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego są integralną częścią tego sprawozdania.

Walutą sprawozdania jest złoty polski.

Dane prezentowane są w tysiącach złotych.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji i podpisane przez Zarząd dnia 27.04.2016 roku.

2. Istotne osądy zastosowane przy sporządzeniu sprawozdania finansowego

2a. Założenie kontynuacji działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy KOPEX S.A. za 2015 rok zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej pomimo poniesionej straty netto w kwocie 1 471 379 tys. zł. Poniesione straty wynikają przede wszystkim z ograniczenia przez spółki z sektora wydobywania węgla kamiennego inwestycji w nowe maszyny i urządzenia oraz roboty górnicze, spowodowanego trudną sytuacją na rynku węgla kamiennego, a przede wszystkim spadającymi cenami węgla. Ponadto, wydłużające się terminy płatności spółek górniczych oraz opóźnienia w realizacji kontraktów bezpośrednio wpływają na pogorszenie się płynności Grupy Kopex. Pomimo tej trudnej sytuacji, Zarząd Emitenta podejmuje wszelkie możliwe działania zmierzające do regulowania wszelkich swoich zobowiązań i nie zakłada, że z powodu istniejących trudności zaprzestanie ich regulowania.

W dniu 25.02.2016 r. został opublikowany raport okresowy za IV kwartał 2015r., który wykazał obniżenie wyników finansowych Grupy. Po publikacji raportu okresowego oraz w wyniku złamania przez Grupę warunków umów kredytowych (wskaźników dług netto/EBITDA oraz aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe), banki obsługujące Spółkę i jej spółki zależne zablokowały dostępność limitów kredytowych, gwarancyjnych i transakcji treasury, obniżając wysokość limitów do kwot wykorzystanych na dzień 25.02.2016r.

Zaistniała sytuacja w bardzo poważnym stopniu zachwiała zdolnością Spółki i jej spółek zależnych do prowadzenia normalnej działalności gospodarczej (zablokowanie limitów gwarancyjnych) i płynności Grupy.

Począwszy od 26 lutego 2016 roku Emitent prowadzi intensywne rozmowy z bankami – wierzycielami Emitenta i jego spółek zależnych. Celem prowadzonych negocjacji jest konsensualna restrukturyzacja zadłużenia Grupy. W ramach prowadzonych rozmów Spółka i banki finansujące dążą do jak najszybszego uzgodnienia i podpisania umowy restrukturyzacyjnej tak, by ograniczenie dostępu do finansowania bieżącej działalności przestało ograniczać czynności operacyjne Grupy Kopex, w szczególności możliwość występowania w niektórych przetargach.

Niezależnie od prowadzonych z wierzycielami negocjacji, Zarząd Emitenta przy współpracy profesjonalnych doradców, przygotowuje i wprowadza szeroko zakrojony i głęboki program restrukturyzacji operacyjnej, majątkowej i finansowej Grupy

Kopex. Jego elementami są m.in. redukcja majątku, restrukturyzacja zatrudnienia i poprawa efektywności operacyjnej we wszystkich obszarach działalności.

Zarząd również sporządził krótkoterminowe prognozy finansowe do końca roku 2016, które pokazują pozytywne przepływy finansowe z działalności operacyjnej.

Aktualnie rozpoczęto działania w zakresie redukcji kosztów zatrudnienia, sprzedaży zbędnego majątku oraz wprowadzono zwiększoną dyscyplinę kosztową powodującą redukcję wydatków operacyjnych. Ponadto podjęto wzmoczone działania w zakresie ścisłości należności i wydłużenia terminów płatności zobowiązań.

Podjęte przez Zarząd Emitenta działania w zakresie pilnego zawarcia porozumienia z wierzycielami finansowymi zmierzają do uzyskania stabilizacji płynnościowej Grupy, w tym odblokowanie rachunków bankowych i ewentualne odblokowanie limitów gwarancyjnych Grupy umożliwiających bieżące uczestnictwo w postępowaniach przetargowych na dostawę sprzętu i usług. W konsekwencji tych działań, docelowa finalizacja restrukturyzacji wierzytelności Wierzycieli finansowych powinna istotnie poprawiać sytuację pozostałych wierzycieli Grupy.

Opisane powyżej okoliczności wskazują na istnienie znaczącej niepewności co do możliwości kontynuowania przez Grupę działalności w istotnie niezmnieszonym zakresie. Jednakże, zdaniem Zarządu, działania już podjęte oraz zaplanowane zakończą się sukcesem. Gdyby jednak negocjacje z bankami nie powiodły się, a/lub Grupa nie była w stanie realizować zamierzonego planu restrukturyzacji tj. osiągnąć planowanych oszczędności i generować pozytywnych przepływów finansowych, zgodnie z oczekiwanym harmonogramem, lub gdyby aktywa Grupy (w szczególności te opisane w Nocie 2b. b)-d)) nie były realizowane w spodziewanych terminach, Grupa może nie być w stanie kontynuować działalności w istotnie niezmnieszonym zakresie.

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie zawiera korekt, jakie byłyby niezbędne, gdyby przyjęcie zasady kontynuacji działalności okazało się niewłaściwe. Korekty takie byłyby bardzo istotne.

2b. Istotne osądy w zakresie wyceny aktywów

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano istotnych osądów w zakresie wyceny aktywów, na które wpływ mogłyby mieć okoliczności opisane w punkcie 2a.

a) Test na utratę wartości firmy

Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w kwocie 41 568 tys. zł. przypisana została do segmentu Górnictwo. Na dzień 31.12.2015 roku Grupa dokonała odpisu aktualizującego wartość firmy w kwocie 1 208 295 tys. zł.

Wartość odzyskiwalną ośrodka, do którego alokowano wartość firmy odpowiada jego wartości użytkowej, którą ustalono metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych przed opodatkowaniem, opartych na planie techniczno-ekonomicznym na 2016 rok oraz na prognozach dla 2017 roku. Do czasu zakończenia rozpoczętych prac nad głębokim planem restrukturyzacji, Zarząd Emitenta na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie jest w sposób wiarygodny dokonać szacunku przepływów pieniężnych w dłuższej perspektywie czasu, stąd przepływy od roku 2018 zostały uwzględnione w wartości rezydualnej przy założeniu wzrostu po okresie prognozy o 1,5%. Przyjęte do testu prognozy przepływów finansowych na lata 2016-2017 zakładają utrzymanie się trudnej sytuacji w sektorze górnictwa w Polsce i na świecie w 2016 roku oraz poprawę sytuacji począwszy od 2017 roku. Niemniej jednak przyjęte założenia co do przyszłych przychodów ze sprzedaży i wyniku operacyjnego są w ocenie Zarządu ostrożne i odzwierciedlają sytuację rynkową. W kalkulacji przyjęto stopę dyskontową brutto na poziomie 10,85% (8,44% w 2014r.) na podstawie średnioważonego kosztu kapitału (WACC).

Założono kontynuację działalności po okresie prognozy i dla określenia wartości rezydualnej zastosowano wzór na rentę wieczystą.

Na dzień 31.12.2014r. wartość firmy wynosiła 1 249 955 tys. zł. Wykonany na ten dzień test nie wykazał utraty wartości firmy. Test na utratę wartości na dzień 31.12.2014r. oparto o dostępne perspektywy i prognozy dla światowego górnictwa oraz opracowaną Strategię Grupy Kapitałowej KOPEX na lata 2015-2020. Kluczowe założenia prognozy wykorzystanej do testu na dzień 31.12.2014r. były następujące:

- przychody ze sprzedaży – średnioroczny wzrost w okresie prognozy: 13,3%
- wynik operacyjny – średnioroczny wzrost w okresie prognozy: 34,9%

Przepływy środków pieniężnych w okresie prognozy przyjęto na podstawie szczegółowej analizy produktów (przychody, rentowność) oraz analizy rynków zbytu.

b) Należności handlowe i pozostałe

Grupa posiada istotne należności od kontrahenta zagranicznego w kwocie 72 279 tys. zł, których termin płatności został rozłożony na raty, a płatności rat przypadających na okres do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały zrealizowane. Grupa złożyła wniosek do sądu arbitrażowego, mający na celu odzyskanie należności w pełnej wysokości, który z uwagi na rozpoczęte negocjacje w sprawie rozliczenia należności, został zawieszony do maja 2016 roku. W efekcie prowadzonych negocjacji podjęto decyzję o utworzeniu dodatkowej rezerwy na roszczenia gwarancyjne w wysokości 4 300 tys. zł oraz o utworzeniu odpisu aktualizującego należność w wysokości 13 112 tys. zł. Utworzona rezerwa i odpis aktualizujący stanowią najlepszy szacunek na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego co do oczekiwanych wpływów pieniężnych, oparty na następujących założeniach:

- Grupa oczekuje, że niezbędna będzie wymiana jednego z dostarczonych urządzeń, ze względu na jego parametry techniczne,
- oczekiwania co do ostatecznego rozliczenia umowy, biorąc pod uwagę roszczenia klienta w zakresie utraconych korzyści za okres funkcjonowania urządzenia przed jego wymianą.

Grupa posiada istotne należności od polskich spółek górniczych w łącznej kwocie 209 912 tys. zł. Nastąpiło wydłużenie umownych terminów płatności (KW SA o 30 dni, JSW SA o 35 dni, wobec pierwotnych terminów płatności wynoszących 120-150 dni). Należności te są spłacane w terminie lub z niewielkimi opóźnieniami. Zarząd nie identyfikuje istotnego ryzyka utraty wartości tych należności.

c) Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa wykazuje wartość aktywa z tytułu umów z kontrahentem argentyńskim w kwocie 127 540 tys. zł (stanowiących sumę poniesionych kosztów i spodziewanej na kontrakcie marży, wyliczonych zgodnie z MSR11). Według pierwotnych założeń urządzenia będące przedmiotem tych umów miały zostać dostarczone i uruchomione do końca 2015 roku. Ze względu na sytuację polityczną w Argentynie procesy inwestycyjne realizowane przez rząd argentyński są opóźnione. W ocenie Zarządu, dostawy urządzeń realizowane przez Grupę są ważnym elementem inwestycji energetycznych w tym kraju, i pomimo braku formalnych dokumentów i decyzji rządowych dotyczących wznowienia i kontynuacji inwestycji, które powodują wzrost ryzyka niezrealizowania się całego kontraktu, Zarząd ocenia to ryzyko na niskim poziomie. Biorąc pod uwagę wyżej opisany stan faktyczny, Zarząd przewiduje, że w 2016 r. realizacja kontraktu w Argentynie wyniesie ok. 47% pozostałej do realizacji wartości zamówienia. Pozostała część powinna zostać zrealizowana w latach kolejnych. Grupa jest zabezpieczona poprzez otrzymanie zaliczek częściowych. Urządzenia, zgodnie z umową, zostaną dostarczone po otrzymaniu płatności od kontrahenta.

d) Prace rozwojowe (kompleks Mikrus)

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujęte są koszty prac rozwojowych kompleksu ścianowego do niskich pokładów „Mikrus” w kwocie 56 860 tys. zł. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Grupa wyprodukowała jeden kompleks znajdujący się obecnie w leasingu operacyjnym. Kompleks ten jest oferowany na rynku od 2013 roku i istnieje pewne ryzyko, że produktu tego nie uda się sprzedać, niemniej w ocenie Zarządu obecne perspektywy sprzedaży tego kompleksu są na tyle pozytywne, że w wyniku przeprowadzonych testów nie stwierdzono utraty wartości tej pracy rozwojowej.

Przy sporządzeniu testu założono sprzedaż kompleksów na rynku rosyjskim i chińskim począwszy od 2017 roku oraz zastosowano stopę dyskonta taką samą jak dla testów na utratę wartości firmy. Gdyby jednak przewidywania Zarządu się nie spełniły, niezamortyzowane prace rozwojowe będą musiały zostać spisane w koszty.

Pozostałe istotne osądy i założenia przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zostały podsumowane w Nocie 11.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Spółki

Skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawiał się następująco::

Józef Wolski	Prezes Zarządu
Andrzej Meder	Członek Zarządu
Joanna Węgrzyn	Członek Zarządu
Piotr Broncel	Członek Zarządu

Skład Zarządu Spółki na dzień zatwierdzenia do publikacji i podpisania niniejszego sprawozdania finansowego przedstawiał się następująco:

Bogusław Bobrowski	Prezes Zarządu
Piotr Broncel	Członek Zarządu
Marek Uszko	Członek Zarządu
Krzysztof Zawadzki	Członek Zarządu

Rada Nadzorcza

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawiał się następująco:

Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący RN
Bogusław Bobrowski	Wiceprzewodniczący RN
Daniel Lewczuk	Sekretarz RN
Józef Dubiński	Członek RN
Janusz A. Strzępka	Członek RN

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień zatwierdzenia do publikacji i podpisania niniejszego sprawozdania finansowego przedstawiał się następująco:

Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący RN
Michał Rogatko	Wiceprzewodniczący RN
Daniel Lewczuk	Sekretarz RN
Józef Dubiński	Członek RN
Janusz A. Strzępka	Członek RN

4. Podmiot dokonujący badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdania finansowego KOPEX S.A. za 2015 rok jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą przy Al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa. Umowa z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została zawarta 29.02.2012 roku i dotyczy przeglądu oraz badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania KOPEX S.A. za rok 2012. Umowa ulega automatycznemu przedłużeniu na kolejne lata, maksymalnie do 2016 roku, pod warunkiem podjęcia przez Radę Nadzorczą uchwały dokonującej wyboru PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. jako podmiotu uprawnionego do przeglądu i badania sprawozdań Emitenta. Wykaz zawartych umów z powyższym kontrahentem oraz wartość wynagrodzenia za 2015 rok oraz za 2014 rok przedstawia poniższa tablica (w tys. zł).

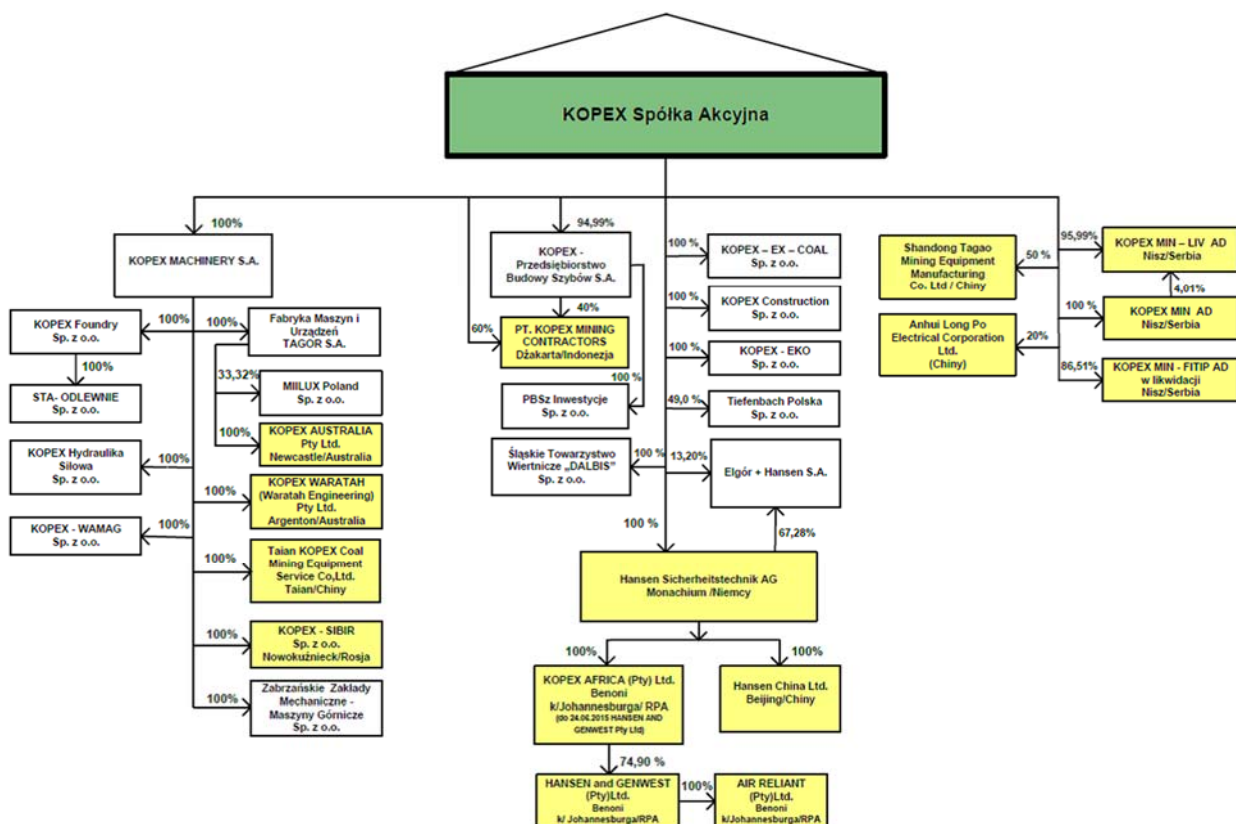
PRZEDMIOT UMOWY	WYNAGRODZENIE ZA 2015 ROK	WYNAGRODZENIE ZA 2014 ROK
Przegląd półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania półrocznego oraz badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	90	90
Umowy doradztwa podatkowego	-	20
Pozostałe usługi	10	533
Razem	100	643

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie finansowe za 2015 rok zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

6. Skład Grupy Kapitałowej KOPEX na dzień 31.12.2015r.

6.1 Schemat organizacyjny Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.

6.2 Spółki wchodzące w skład skonsolidowanego sprawozdania finansowego

<i>Nazwa jednostki zależnej</i>	<i>Metoda konsolidacji</i>
KOPEX S.A.	Pełna
KOPEX MACHINERY S.A.	Pełna
TAGOR S.A.	Pełna
KOPEX HYDRAULIKA SIŁOWA Sp. z o.o. (dawniej: DOZUT-TAGOR Sp. z o.o.)	Pełna
KOPEX CONSTRUCTION Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX FOUNDRY Sp. z o.o. (dawniej: HSW ODLEWNIA Sp. z o.o.)	Pełna
KOPEX – PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY SZYBÓW S.A.	Pełna
PBSz INWESTYCJE Sp. z o.o.	Pełna
HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG (Niemcy)	Pełna
ELGÓR+HANSEN S.A.	Pełna
KOPEX AFRICA (Pty) Ltd (RPA)	Pełna
HANSEN and GENWEST (Pty) Ltd (RPA)	Pełna
HANSEN CHINA Ltd (Chiny)	Pełna
KOPEX MIN (Serbia)	Pełna
KOPEX MIN-LIV (Serbia)	Pełna
ZZM – MASZYNY GÓRNICZE Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX-EKO Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX – WAMAG Sp. z o.o. (dawniej: POLAND INVESTMENTS 7 Sp. z o.o.)	Pełna
KOPEX AUSTRALIA Pty Ltd (Australia)	Pełna
PT KOPEX MINING CONTRACTORS (Indonezja)	Pełna
KOPEX SIBIR Sp. z o.o. (Rosja)	Pełna
KOPEX WARATAH PTY LTD (Australia)	Pełna
ŚLĄSKIE TOWARZYSTWO WIERTNICZE DALBIS Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX-EX-COAL Sp. z o.o.	Pełna
STA-ODLEWNIE Sp. z o.o.	Pełna
HS LUBAŃ Sp. z o.o.	Pełna
TAIAN KOPEX COAL MINING EQUIPMENT SERVICE Co. Ltd (Chiny)	Pełna
AIR RELIANT (Pty) Ltd (RPA)	Pełna
<i>Nazwa jednostki stowarzyszonej</i>	<i>Metoda wyceny</i>
SHANDONG TAGAO MINING EQUIPMENT MANUFACTURING Co. Ltd (Chiny)	Praw własności
TIEFENBACH Sp. z o.o.	Praw własności
ANHUI LONG PO ELECTRICAL CORPORATION Ltd (Chiny)	Praw własności
MILUX POLAND Sp. z o.o.	Praw własności

Konsolidacją objęto po raz pierwszy spółkę Air Reliant (Pty) Ltd z siedzibą w RPA, w której spółka Kopex Africa Ltd z siedzibą w RPA nabyła 100% udziałów, dających tyle samo procent prawa głosu, przy czym wartość netto przejętych aktywów oraz przekazanej zapłaty jest nieistotna dla obrazu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W styczniu 2015 roku zakupiono zorganizowaną część przedsiębiorstwa Zakład Odlewniczy w Tarnowskich Górach funkcjonujący pod nazwą "Oddział STA-ODLEWNIE". Transakcja została rozliczona przy zastosowaniu wartości historycznych, ponieważ została przeprowadzona pod wspólną kontrolą.

Wartość przejętych aktywów: 16 755 tys. zł
Wartość przejętych zobowiązań: 12 414 tys. zł
Wartość przekazanej zapłaty: 6 050 tys. zł

W dniu 30 grudnia 2015r. sprzedano udziały w spółce stowarzyszonej WS Baildonit Sp. z o.o., stanowiące 13,3% udziałów, dających tyle samo procent prawa głosu. W wyniku przeprowadzonej transakcji Emitent nie będzie mieć znaczącego wpływu na tę jednostkę, w związku z czym zaprzestano stosowania metody praw własności i wyceniono zatrzymane udziały w wartości godziwej. Udziały na dzień 31.12.2015r. zostały zaprezentowane w Pozostałych długoterminowych aktywach.

7 Istotne zasady rachunkowości

7.1 Przyjęte zasady rachunkowości

Spółka stosuje następujące zasady wyceny aktywów i pasywów oraz zasady ustalania wyniku finansowego:

- Metody konsolidacji

KOPEX S.A. zgodnie z zapisami MSSF/MSR jako jednostka dominująca dokonuje konsolidacji tj. łączenia sprawozdań finansowych KOPEX S.A. ze sprawozdaniami finansowymi jednostek zależnych przez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych, z uwzględnieniem niezbędnych wyłączeń i korekt.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki gospodarczej.

Udziały niekontrolujące prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego jako oddzielną pozycję. Udziały w zysku lub stracie Grupy Kapitałowej również prezentuje się w odrębnej pozycji.

Salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej KOPEX S.A., transakcje, przychody i koszty wyłącza się w całości.

W odrębnych pozycjach skonsolidowanego sprawozdania KOPEX S.A. wykazuje udziały w jednostkach stowarzyszonych (takich na które KOPEX S.A. wywiera znaczący wpływ i w których jest znaczącym inwestorem). Udziały te wyceniane są metodą praw własności.

Metoda praw własności jest to metoda rozliczania, według której inwestycja, jest początkowo ujmowana według ceny nabycia, a następnie po dniu nabycia jej wartość jest korygowana odpowiednio o zmianę udziału KOPEX S.A. w aktywach netto spółki. Udział KOPEX S.A. w zysku lub stracie spółki, w której dokonano inwestycji wykazuje się w rachunku zysków i strat w odrębnej pozycji. Otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez spółkę, w której dokonano inwestycji, obniżają wartość bilansową inwestycji. Korekta wartości bilansowej może być także konieczna ze względu na zmiany proporcji udziału KOPEX S.A. w danej spółce, wynikające ze zmian w kapitale własnym spółki, które nie były ujmowane w rachunku zysków i strat, wówczas udział KOPEX S.A. w tych zmianach ujęty zostaje w pozostałych kapitałach. Zmiany te mogą także wynikać z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych i z tytułu różnic kursowych. Udział KOPEX S.A. w tych zmianach wykazuje się bezpośrednio w jego kapitale własnym.

1 października 2014r. spółka zależna od Emitenta mająca siedzibę w kraju zawarła ze spółką od niej zależną, mającą siedzibę za granicą, porozumienie, na mocy którego nie dojdzie do spłaty wymagalnych wierzytelności przez spółkę zagraniczną na rzecz spółki krajowej, a intencją stron jest konwersja tych wierzytelności na kapitał lub dokapitalizowanie spółki zagranicznej w inny sposób. Od dnia 1 października 2014r., zgodnie z MSR 21 wierzytelności te są traktowane jako inwestycje netto w jednostce działającej za granicą, a różnice kursowe z wyceny tych inwestycji ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach.

- Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Odpisywanie wartości składnika wartości niematerialnych rozkłada się równomiernie na przestrzeni jak najbardziej prawidłowo oszacowanego okresu jego użytkowania. Amortyzację rozpoczyna się w momencie, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia. Stosowana metoda odzwierciedla sposób konsumowania korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Wartości niematerialne, za wyjątkiem wartości firmy, amortyzowane są metodą liniową, według następujących zasad:

- licencje na użytkowanie programów komputerowych 10% - 30%

- programy komputerowe 20%

- inne wartości niematerialne – zgodnie z okresem trwania umowy lub szacowanego okresu użytkowania.

Wartości niematerialne o niskiej jednostkowej cenie nabycia (wartości początkowej poniżej 3,5 tys. zł) są odpisywane jednorazowo w koszty. Pozostałe wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową na przestrzeni jak najbardziej prawidłowo oszacowanego okresu jego użytkowania.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o istotnej wartości początkowej są weryfikowane co najmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Amortyzacja wartości niematerialnych zawarta jest w następujących pozycjach rachunku zysków i strat: koszty wytworzenia sprzedanych produktów, koszty sprzedaży, koszty ogólnego zarządu.

- Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżka wartości a) nad wartością b) gdzie:

a) stanowi sumę kwot:

- przekazanej zapłaty wycenianej zgodnie z MSSF 3, który generalnie wymaga wyceny według wartości godziwej. Jest to płatność transferowana czyli zapłata bez kosztów związanych z bezpośrednim przejęciem,
- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, które wycenia w wartości godziwej lub w wartości proporcjonalnego udziału niekontrolujących udziałów w możliwych do zidentyfikowanych aktywach netto jednostki przejmowanej,
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień przejścia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej,

b) kwotę netto ustalonej na dzień przejścia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych zgodnie z MSSF 3.

Późniejsza wycena wartości firmy polega na testowaniu jej pod kątem utraty wartości i wykazywaniu w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości, którą ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Celem przeprowadzenia testu na utratę wartości firmy, wartość firmy zostaje przyporządkowana do poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które zgodnie z oczekiwaniami, mają odnieść korzyści z tytułu synergii uzyskanej w wyniku takiego połączenia. Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy, powinien:

- odpowiadać najniższemu poziomowi, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze,
- być nie większy niż jeden segment działalności z definicją podstawowego lub uzupełniającego wzoru sprawozdawczości finansowej.

- Koszty prac badawczych i rozwojowych

Nakłady na prace badawcze ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Wydatki poniesione na projekty rozwojowe ujmuje się wtedy, gdy spełnione są kryteria aktywowania. Po początkowym ujęciu koszty prac rozwojowych pomniejsza się o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową w okresie przewidywanego uzyskiwania przychodów ze sprzedaży związanych z danym projektem.

- Środki trwałe

Początkową wartość rzeczowego majątku trwałego ustala się w cenie nabycia, a w przypadku wytworzenia środka trwałego we własnym zakresie w wysokości technicznego kosztu wytworzenia. Koszty finansowania zewnętrznego powstałe na skutek i w okresie realizacji inwestycji zwiększają cenę nabycia lub koszt wytworzenia. Wartość początkową środków trwałych powiększają nakłady poniesione na ich ulepszenie, jeżeli oczekuje się, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych związanych z danym składnikiem aktywów. Jeżeli wartość końcowa składnika rzeczowych aktywów trwałych wzrasta do kwoty wyższej lub równej jego wartości bilansowej, wówczas zaprzestaje się amortyzowania tego składnika do czasu, gdy jego wartość końcowa spadnie poniżej wartości bilansowej. Wartość majątku trwałego podlega amortyzacji, uwzględniając planowany okres eksploatacji i wartość odzysku w przypadku likwidacji. Środki trwałe o niskiej wartości początkowej (poniżej 3,5 tys. zł) amortyzowane są jednorazowo w momencie przyjęcia do użytkowania.

Środki trwałe umarżane są według metody liniowej w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Wartość końcowa oraz okresy użytkowania poddawane są corocznemu przeglądowi i aktualizowane stosowaną w następnych okresach bilansową stawką amortyzacyjną.

Stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle – 2,5% - 4,5%,
- urządzenia techniczne i maszyny – 10% - 38,72%,
- środki transportu – 20% - 33,06%,
- pozostałe – 14% - 40%,
- prawo wieczystego użytkowania gruntu, zakupione na własność w okresie umownym w jakim można te prawa wykorzystywać.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa ewidencjonuje się pozabilansowo.

Grunty własne nie podlegają umorzeniu.

- Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, dla których istnieje aktywny program znalezienia nabywcy oraz oczekuje się zakończenia planu sprzedaży w czasie jednego roku klasyfikuje się jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i zaprzestaje się ich amortyzacji.

- Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne – utrzymywane w celu osiągnięcia dochodów z dzierżawy lub/i przyrostu ich wartości – wyceniane są na dzień bilansowy według ceny nabycia pomniejszonej o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne. Okres i metoda amortyzacji nieruchomości inwestycyjnych o istotnej wartości początkowej weryfikowane są co najmniej na koniec każdego roku obrotowego pod względem przewidywanej ekonomicznej użyteczności. Nieruchomości inwestycyjne umarżane są według metody liniowej począwszy od miesiąca następnego po miesiącu przyjęcia do eksploatacji w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stawki amortyzacji stosowane dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

- budynki i budowle – 2,5% - 4,5%,

- prawo wieczystego użytkowania gruntu, zakupione na własność w okresie umownym w jakim można te prawa wykorzystywać.

Grunty własne nie podlegają umorzeniu.

- Środki trwale w budowie

Na dzień bilansowy środki trwale w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

- Leasing

- Leasing finansowy

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu finansowego jako leasingobiorca, na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje aktywo będące przedmiotem umowy leasingowej oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie równej wartości godziwej lub w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Następnie przedmiot umowy leasingowej amortyzuje się na takich samych zasadach jak inne rzeczowe aktywa trwale. Przy braku wystarczającej pewności, że jednostka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania. Koszty finansowe rozlicza się w taki sposób na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Zobowiązania z tytułu umowy leasingu prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji pasywów w podziale na długo i krótkoterminowe. Koszty finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w kosztach finansowych w pozycji „Odsetki”. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu finansowego jako leasingodawca, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności z tego tytułu prezentowane są w kwocie równej inwestycji leasingowej netto, tj. w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w odrębnej pozycji w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe. Dochody finansowe ujmowane są racjonalnie i systematycznie, w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu z inwestycji. Dochody finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w przychodach finansowych w pozycji „Odsetki”.

- Leasing operacyjny

Umowa leasingowa jest zaliczana do leasingu operacyjnego jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu operacyjnego jako leasingobiorca opłaty z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje jako koszty metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez jednostkę. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu operacyjnego jako leasingodawca, prezentuje aktywo oddane w leasing operacyjny zgodnie z charakterem tego aktywa, a dochody ujmuje metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedlałoby sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się

korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów. W sprawozdaniu finansowym jednostka dokonuje ujawnień dotyczących leasingu wymaganych przez MSSF/MSR.

- Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe zaklasyfikowano do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy
- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności
- Pożyczki i należności finansowe
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
- Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy
- Pozostałe zobowiązania finansowe
- Instrumenty pochodne dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

obejmują aktywa nabyte w celu szybkiej odsprzedaży w krótkim terminie oraz inne aktywa finansowe stanowiące część portfela podobnych aktywów, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie zakładanych korzyści ekonomicznych oraz te aktywa finansowe, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej bez powiększenia o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji tych instrumentów. Po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń, a które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.

Do takich aktywów finansowych Grupa w szczególności zalicza:

- instrumenty pochodne dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji aktywów obrotowych: „Pochodne instrumenty finansowe”. Wycena takich instrumentów, jak również ich realizacja odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.
- udziały i akcje w podmiotach nie będących podmiotami zależnymi i stowarzyszonymi, z zamiarem ich szybkiej odsprzedaży – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji aktywów obrotowych: „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy”. Skutki wyceny takich aktywów finansowych oraz wynik na ich sprzedaży odnoszone są w pozycję rachunku zysków i strat „Pozostałe zyski (straty)”.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

obejmują aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, ale charakteryzujące się określonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, a także ustalonym terminem wymagalności, pod warunkiem iż jednostka ma nie tylko zamiar utrzymania ich do terminu wymagalności, ale jest w stanie ten zamiar zrealizować, inne niż wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub spełniające definicję pożyczek i należności. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów.

Po początkowym ujęciu inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Skutek wyceny odnoszony jest w pozycję rachunku zysków i strat „Pozostałe zyski (straty)”

Aktywa te Grupa prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe w tych samych pozycjach, co udzielone pożyczki.

Pożyczki i należności finansowe

są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. W momencie początkowego ujęcia pożyczki i należności wycenia się w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem pożyczek i należności o terminie wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego, które ujmują się w wartości należnej zapłaty. Skutek wyceny odnoszony jest w "Pozostałe zyski (straty)".

Do kategorii pożyczek i należności jednostka zalicza:

- należności z tytułu dostaw i usług – prezentowane w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej jako aktywa obrotowe;
- pozostałe należności finansowe, w szczególności należności: pracownicze, z tytułu sprzedaży aktywów finansowych, z tytułu dywidend, ze sprzedaży środków trwałych – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa” (z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy) i w pozycji „Krótkoterminowe pozostałe należności” (z terminem wymagalności do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego).
- udzielone pożyczki – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na długoterminowe (w części z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego) i krótkoterminowe (w części z terminem wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego), odpowiednio w pozycjach: „Pozostałe długoterminowe aktywa” oraz „Udzielone pożyczki krótkoterminowe”.

Pożyczki i należności finansowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień sprawozdawczy po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Różnice kursowe od należności finansowych wyrażonych w walutach obcych powstałe na dzień wyceny i przy zapłacie zalicza się do „Pozostałych zysków (strat)”. Różnice kursowe od pożyczek ujmują się w Przychodach finansowych lub Kosztach finansowych w pozycji „Różnice kursowe”.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie będące: pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów. Po początkowym ujęciu są one wyceniane w wartości godziwej, a skutki tej wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach, powiększając lub pomniejszając kapitał z aktualizacji wyceny. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości oraz różnice kursowe są ujmowane w rachunku wyników. W momencie wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do zysków lub strat. Dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które nie mają ustalonego terminu wymagalności i nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia.

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jednostka zalicza w szczególności udziały i akcje w jednostkach nie będących podmiotami zależnymi lub stowarzyszonymi, zakupionych bez zamiaru szybkiej odsprzedaży – prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

obejmują zobowiązania zaciągnięte w celu szybkiej odsprzedaży w krótkim terminie, stanowiące część portfela podobnych instrumentów finansowych, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie na niekorzystnych warunkach oraz te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej bez powiększenia o koszty transakcyjne, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji tych instrumentów. Po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń, a które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.

Do takich zobowiązań finansowych Grupa w szczególności zalicza:

- instrumenty pochodne dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji zobowiązań krótkoterminowych: „Pochodne instrumenty finansowe”. Realizacja instrumentu pochodnego odnoszona jest w te same pozycje rachunku zysków i strat, co jego wycena.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Jednostka kwalifikuje do tej kategorii zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy. W momencie początkowego ujęcia ujmuje się je w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej za wyjątkiem zobowiązań finansowych krótkoterminowych, które ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

Do pozostałych zobowiązań finansowych jednostka zalicza w szczególności:

- kredyty i otrzymane pożyczki – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Kredyty i pożyczki długoterminowe” (w części z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego) oraz w pozycji „Kredyty i pożyczki krótkoterminowe” (w części z terminem spłaty do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego),
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji jako zobowiązania krótkoterminowe,
- pozostałe zobowiązania finansowe, w szczególności zobowiązania: pracownicze, z tytułu zakupu środków trwałych – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach: „Długoterminowe pozostałe zobowiązania” – dla zobowiązań z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego oraz „Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania” – dla zobowiązań z terminem spłaty do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Instrumenty pochodne dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń

są to instrumenty wyznaczone, zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, których wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy środków pieniężnych służą zrównoważeniu zmiany wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych zabezpieczanej pozycji.

Jednostka może stosować rachunkowość zabezpieczeń, gdy spełnione są wszystkie warunki wymienione w MSSF/MSR, tj.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne,
- dla zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia jest wysoce prawdopodobna oraz podlega zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które mogą wpłynąć na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane, a efektywność zabezpieczenia jest zachowana we wszystkich okresach sprawozdawczych.

Instrumenty pochodne, dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń są zaprezentowane w aktywach lub zobowiązaniach – odpowiednio dla wartości wyceny instrumentu dodatniej oraz ujemnej w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”.

Przeszacowanie wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego odnosi się:

- w zyski lub straty – w przypadku instrumentów zabezpieczających wartość godziwą
- w inne całkowite dochody – w przypadku instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy środków pieniężnych powiększając lub pomniejszając kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie)
- w zyski lub straty – w przypadku instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy środków pieniężnych (w części stanowiącej nieefektywne zabezpieczenie) w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”.

Przy zabezpieczeniu przyszłych przepływów środków pieniężnych, jeśli zabezpieczana planowana transakcja wpływa na wynik finansowy to związane pozycją zabezpieczającą zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w kapitale własnym przenosi się w tym samym okresie lub okresach do tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w którą odniesiona jest pozycja zabezpieczana. Realizacja planowanej transakcji niosącej za sobą realizację instrumentu zabezpieczającego skutkuje ujęciem wyniku zrealizowanego instrumentu zabezpieczającego w tą samą pozycję rachunku zysków i strat, w którą odniesiona jest pozycja zabezpieczana.

Jednostka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, w każdym z następujących przypadków:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany;
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wymienione w MSSF/MSR,
- jednostka unieważnia powiązanie zabezpieczające,

w takich przypadkach skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, które ujęto w innych całkowitych dochodach przez okres w którym zabezpieczenie było efektywne, pozostają dalej w kapitale własnym w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”, aż do momentu zajścia planowanej transakcji;

- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji – w takim przypadku wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym ujęte w innych całkowitych dochodach przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne ujmuje się w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych.

Utrata wartości

Grupa ocenia na każdy dzień sprawozdawczy, czy nie ma obiektywnych dowodów na zaistnienie utraty wartości aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych. Dla każdej znaczącej klasy aktywów finansowych, Grupa ujawnia charakter i kwotę każdej straty odniesionej na wynik finansowy, spowodowanej utratą wartości przez ten składnik.

Aktywo finansowe lub grupa aktywów utraci na wartości i Grupa poniesie stratę z tytułu utraty wartości jedynie, gdy istnieją obiektywne dowody trwałej utraty wartości jako efekt jednego lub większej liczby zdarzeń, zaszłych po pierwotnym ujęciu, a mających wpływ na przewidywane przyszłe przepływy pieniężne aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych, które można w wiarygodny sposób zmierzyć. Przewidywane straty wynikające z przyszłych zdarzeń, niezależnie od tego jak prawdopodobne, nie są ujmowane. Obiektywne dowody na utratę wartości obejmują dane możliwe do zaobserwowania przez posiadacza aktywa o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy np. dotyczy płatności odsetek lub spłaty kapitału,
- udzielanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę udogodnień wskutek ekonomicznych lub prawnych przyczyn odnoszących się do trudności finansowych pożyczkobiorcy, które w normalnych warunkach nie byłyby udzielone;
- staje się prawdopodobne, że pożyczkobiorca upadnie lub podlegać będzie restrukturyzacji zadłużenia;
- utrata aktywnego rynku dla tego aktywa finansowego spowodowana trudnościami finansowymi;
- możliwe do zaobserwowania dane wskazujące możliwy do określenia spadek przyszłych przepływów pieniężnych z grupy aktywów finansowych od momentu pierwotnego ujęcia, chociaż spadek nie wynika jeszcze z utraty wartości poszczególnych aktywów w tej grupie. Obejmują one: negatywne zmiany w statusie płatniczym pożyczkobiorców w grupie (zwiększona liczba opóźnionych płatności) lub krajowe lub lokalne uwarunkowania ekonomiczne wpływające na niedotrzymanie warunków umownych w grupie aktywów (wzrost bezrobocia, spadek cen nieruchomości).

- Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego która z nich jest niższa. Na dzień bilansowy dokonuje się odpisów aktualizujących wartość zapasów jeżeli wystąpią przyczyny uzasadniające ich dokonanie. Odpisy zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Na dzień bilansowy zapasy wykazuje się w cenie nabycia pomniejszonej o utworzone odpisy aktualizujące. Grupa dokonuje rozchodu zapasów według następujących metod:

- materiały według metody średniej ważonej,
- materiały zakupione dla konkretnego zlecenia oraz towary w drodze szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen tych składników, niezależnie od daty ich zakupu lub wytworzenia,

- Środki pieniężne

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. Wyrażone w walutach obcych środki pieniężne wycenia się na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez NBP na ten dzień. Różnice kursowe odnosi się na przychody lub koszty finansowe.

- Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe czynne dokonywane są, jeżeli koszty poniesione dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej Spółki, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa”. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe prezentowane są w pozycji „Krótkoterminowe pozostałe należności”.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne

są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą. Mimo iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty, stopień niepewności jest mniejszy niż w przypadku rezerw. Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów jednostka zalicza planowane koszty badania sprawozdania finansowego, wartość wykonanych na rzecz Spółki świadczeń, które nie zostały zafakturowane, a na mocy umowy wykonawca nie był zobowiązany do jej zafakturowania, koszty z tytułu opłat za emisję zanieczyszczeń, koszty bieżącego okresu udokumentowane fakturą w następnym okresie. Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne wykazuje się w pasywach w zobowiązaniach krótkoterminowych w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe”.

- Kapitały własne

Kapitał własny obejmuje kapitał zakładowy (akcyjny), kapitał zapasowy i rezerwy, kapitał z aktualizacji wyceny, zysk (stratę) netto danego okresu i niepodzielony wynik z lat ubiegłych.

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze handlowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Handlowym. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd.

Wycena kapitału podstawowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej następuje w wartości nominalnej.

Akcje własne są ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w cenie nabycia jako pomniejszenie kapitału własnego. W przypadku sprzedaży, emisji lub umorzenia akcji własnych, w ramach zysków i strat nie są wykazywane żadne zyski ani straty.

- Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

- a) na Spółce ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień sprawozdawczy, czyli:

- a) kwotą – jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami Grupa zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień sprawozdawczy lub,
- b) kwotą, jaką zapłaciłaby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność. Jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Szacunki wyniku oraz skutku finansowego są dokonywane na drodze osądu kierownictwa Spółki, wspomaganego dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi podobnych transakcji oraz ewentualnie raportami niezależnych ekspertów. Do niepewności dotyczącej kwoty, na jaką należy utworzyć rezerwę podchodzi się z wykorzystaniem różnych środków w zależności od okoliczności.

Rezerwy tworzone są na takie tytuły jak:

- przewidywane straty dotyczące realizowanych kontraktów,

- udzielone gwarancje i poręczenia,
- skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego,
- przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją.

- Rezerwa na świadczenia pracownicze

W Grupie wypłacane są świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, odpraw pośmiertnych, zgodnie z zakładowymi układem zbiorowym pracy i regulaminami wynagradzania.

Zgodnie z MSR 19 rezerwy na świadczenia pracownicze są szacowane metodami aktuarialnymi przez niezależnego aktuarium.

Koszty z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia Grupa ujmuje w następujący sposób:

- w wyniku: koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia, odsetki netto od zobowiązań z tytułu określonych świadczeń;
- w pozostałych całkowitych dochodach: zyski i straty aktuarialne z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia.

W pozycji „Rezerwy na świadczenia pracownicze” Grupa ujmuje również rezerwę na niewykorzystane urlopy pracownicze, należne premie oraz nagrody jubileuszowe, jeśli istnieje obowiązek – zarówno obligatoryjny jak i zwyczajowy – ich wypłaty.

- Aktywa i rezerwa na podatek dochodowy

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, podmiot tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się, przy uwzględnieniu zasady ostrożności w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego ze względu na:

- ujemne różnice przejściowe,
- przeniesienie na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych
- przeniesienie na kolejny okres niewykorzystanych ulg podatkowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot podlegających odliczeniu podatkowemu w toku ustalania zysku do opodatkowania (straty podatkowej) w przyszłych okresach, gdy wartość bilansowa składnika aktywów lub zobowiązań zostanie zrealizowana lub rozliczona. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie zysk do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się w wysokości kwot podlegających zwrotowi od władz podatkowych zgodnie z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Rezerwa jest wyceniana zgodnie z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy rezerwa zostanie rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę na podatek dochodowy i aktywowany podatek dochodowy tworzy się tylko w stosunku do korekt o charakterze przejściowym.

Podatek odroczony ujmuje się poza rachunkiem zysków i strat, jeżeli podatek dotyczy pozycji, które w tym samym lub innym okresie zostały ujęte poza rachunkiem zysków i strat. Jeżeli dotyczy pozycji, które w tym samym lub w innym okresie zostały ujęte w pozostałych całkowitych dochodach, to podatek odroczony ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Jeżeli dotyczy pozycji, które zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, podatek odroczony ujmuje się w kapitale własnym.

- Przychody

Przychody są wpływami korzyści ekonomicznych brutto danego okresu, powstałymi w wyniku zwykłej działalności gospodarczej podmiotu, skutkującymi zwiększeniem kapitału własnego, innymi niż zwiększenie kapitału wynikającego z wpłat udziałowców. Przychody i koszty tej samej transakcji ujmowane są równolegle.

Przychody są ujmowane w momencie, kiedy staje się prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można w wiarygodny sposób określić. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług oraz ewentualne rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży aktywów są ujmowane w momencie dostawy oraz gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności aktywów zostały przekazane nabywcy.

Przychody ze świadczenia usług (z wyjątkiem umów o usługi budowlane) są rozpoznawane w momencie świadczenia usług stronie trzeciej.

Przychody z tytułu dywidend są wykazywane w momencie przyznania Spółce prawa do wypłaty dywidendy w Pozostałych przychodach.

- Dotacje rządowe

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej ujmuje się wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że:

- Grupa spełni warunki związane z dotacjami,
- dotacje będą otrzymane.

Pojęcie rząd odnosi się do rządu, instytucji rządowych, agencji rządowych oraz innych podobnych organów lokalnych, krajowych lub międzynarodowych. Dotacje rządowe ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają skompensować. Dotacje nie zwiększają bezpośrednio kapitału własnego. Dotację rządową, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty lub przyznana Grupie celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się jako przychód w okresie, w którym stała się należna. Dotacje rządowe podlegające spłatom są ujmowane jako zmiana wielkości szacunkowych. Oznacza to, że spłata dotacji odnoszona jest w pierwszej kolejności na nierozliczone saldo przychodów przyszłych okresów. Pozostała część odnoszona jest w koszty bieżącego okresu. Standard nie rozstrzyga zagadnienia dotacji unijnych. Grupa traktuje dotacje unijne na równi z dotacjami rządowymi.

- Umowy o usługi budowlane

Umowy o usługi budowlane obejmują indywidualnie zawarte umowy o budowę składnika aktywów lub zespołu aktywów, pozostających ze sobą w ścisłym związku lub zależności z uwagi na projekt, technologię i spełniane funkcje lub ostateczne przeznaczenie bądź wykorzystanie.

W szczególności obejmują one dostawy kompleksów ścianowych, pionowe i poziome roboty górnicze oraz dostawę maszyn i urządzeń, takich jak przenośniki, kombajny o dużym stopniu dostosowania do wymagań klienta oraz obudowy zmechanizowane.

Większość umów jest zawieranych w cenach stałych i są rozliczane metodą stopnia zaawansowania umowy.

Stopień zaawansowania realizacji umowy wylicza się jako procentowo wyrażony iloraz kosztów faktycznie poniesionych, udokumentowanych właściwymi dokumentami księgowymi oraz szacowanych, łącznych kosztów umowy.

Grupa rozpoznaje koszty prowizji agencyjnych związanych z realizowanymi kontraktami proporcjonalnie do stopnia zaawansowania umowy.

Przychody całkowite z umowy zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie oraz zmiany dokonywane w trakcie trwania umowy, roszczenia oraz premie.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że zostaną zaakceptowane przez odbiorcę usług oraz że możliwe jest wiarygodne ustalenie ich wartości. Przychody z umów wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty. Na całkowity koszt umowy składają się koszty odnoszące się bezpośrednio do konkretnej umowy, koszty ogólnie powiązane z działalnością wynikającą z umowy, a które mogą być przyporządkowane do konkretnej umowy oraz inne koszty, którymi zgodnie z warunkami umowy można obciążyć odbiorcę usług. Okresowo, nie rzadziej jednak niż na dzień sprawozdawczy, dokonuje się przeglądu i aktualizacji całkowitych kosztów i przychodów z tytułu realizacji umowy oraz zawsze, w przypadku istotnych zmian w szacunkach przychodów lub kosztów realizacji umowy. Skutki zmian szacunków

przychodów i kosztów związanych z umową oraz skutki zmian szacunków w wyniku umowy ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowej. Zmienione szacunki stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w wyniku w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiła zmiana oraz w okresach następnym. Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji umowy, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Jeżeli oszacowane całkowite i ostateczne przychody i koszty dotyczące realizowanej umowy o usługę budowlaną wskazują na stratę, to w tym przypadku na całość straty tworzy się rezerwę w ciężar kosztów.

Przychody z realizowanych kontraktów wykazywane są w odniesieniu do stopnia realizacji umowy, a powstałe różnice z wyceny ujmowane są następująco:

- nadwyżka ustalonych z wyceny narastająco przychodów nad sumą ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy (częściowe przychody fakturowane) zarachowywana jest w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych i prezentowana w aktywach w pozycji „Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane”.
- nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy (częściowe przychody fakturowane) nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami zarachowywana jest w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych biernych i prezentowana w pasywach w pozycji – „Pozostałe zobowiązania”.

7.2 Z dniem 1 stycznia 2015r. weszły w życie następujące nowe i zmienione standardy i interpretacje, które nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

- Poprawki do MSSF 2011-2013
- KIMSF 21 „Podatki i opłaty”

7.3 Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie weszły w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę, a mogą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki

MSSF 9 – „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie. Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmiennym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa zastosuje MSSF 9 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską. Spółka nie jest w stanie obecnie wiarygodnie oszacować wpływu zastosowania MSSF 9 na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, MSSF 9 nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

Poprawki do MSSF 2010-2012

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2013r. „Poprawki do MSSF 2010-2012”, które zmieniają 7 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Zmiany obowiązują w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lutego 2015r. lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe poprawki od 1 stycznia 2016r.

Wpływ zastosowania tych poprawek na sprawozdanie finansowe nie jest istotny.

Zmiany do MSR 16 i MSR 38 dotyczące amortyzacji

Zmiana wyjaśnia, że stosowanie metody amortyzacji bazującej na przychodach nie jest właściwe, ponieważ przychody generowane w działalności, która wykorzystuje dane aktywa odzwierciedlają również czynniki inne niż konsumpcja korzyści ekonomicznych z danego aktywa.

Zmiana obowiązuje w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016r.

Grupa zastosuje zmianę od 1 stycznia 2016r.

Wpływ zastosowania powyższych zmian na sprawozdanie finansowe nie jest istotny. Grupa stosuje liniowe stawki amortyzacji.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 28 maja 2014r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018r. lub po tej dacie.

Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa zastosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018r.

Grupa jest w trakcie szacowania ewentualnego wpływu zastosowania nowego standardu na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, MSSF 15 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zmiany do MSR 27 dot. metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych

Zmiana MSR 27 umożliwia stosowanie metody praw własności jako jednej z opcjonalnych metod ujmowania inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Zmiany obowiązują w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się z 1 stycznia 2016 r.

Grupa zastosuje zmiany od 1 stycznia 2016 r.

Zmiana standardu nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe. Grupa stosuje metodę wyceny według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes”. W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została jeszcze ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Grupa zastosuje zmiany od dnia obowiązywania przepisów zgodnie z ustaleniami Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie ewentualnego wpływu zastosowania MSSF 11 na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Poprawki do MSSF 2012-2014

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała we wrześniu 2014 r. "Poprawki do MSSF 2012-2014", które zmieniają 4 standardy: MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 i MSR 34. Zmiany obowiązują w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2016 r.

Grupa zastosuje powyższe Poprawki do MSSF od 1 stycznia 2016 r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania nowego standardu na sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSR 1

18 grudnia 2014 r., w ramach prac związanych z tzw. inicjatywą dotyczącą ujawniania informacji, Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawkę do MSR 1. Celem opublikowanej zmiany jest wyjaśnienie koncepcji istotności oraz wyjaśnienie że jeżeli jednostka uzna, że dane informacje są nieistotne, wówczas nie powinna ich ujawniać nawet, jeżeli takie ujawnienie jest co do zasady wymagane przez inny MSSF. W zmienionym MSR 1 wyjaśniono, że pozycje prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów mogą być agregowane bądź dezagregowane w zależności od ich istotności. Wprowadzono również dodatkowe wytyczne odnoszące się do prezentacji sum częściowych w tych sprawozdaniach. Zmiany obowiązują w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2016 r.

Grupa zastosuje powyższą zmianę od 1 stycznia 2016 r.

Zastosowanie zmian może mieć wpływ na sposób prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym. Zmiany zostaną uwzględnione w sprawozdaniach finansowych począwszy od 2016 roku.

Zmiany do MSR 7 – Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017r. lub po tej dacie. Jednostki będą zobowiązane ujawnić uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2017r. Będą one miały wpływ na zakres ujawnień.

7.4 Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie weszły w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę, a które nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki

- Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat
- MSSF 16 „Leasing”
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”
- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 dotyczące upraw roślinnych
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 dot. wyłączenia z konsolidacji jednostek inwestycyjnych
- Zmiany do MSSF 11 dotyczące nabycia udziału we wspólnej działalności

8 Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządzała kapitałem w taki sposób, by przy zmieniających się warunkach ekonomicznych, należące do niej jednostki zachowały zdolność do kontynuowania działalności z uwzględnieniem planowanych inwestycji.

Celem zarządzania kapitałem było:

- utrzymanie dobrego standingu finansowego
- utrzymanie bezpiecznych wskaźników kapitałowych
- maksymalizacja rentowności dla akcjonariuszy

Grupa monitorowała na bieżąco następujące wskaźniki kapitałowe:

Wskaźniki kapitałowe	31.12.2015	31.12.2014
wskaźnik średniego zadłużenia netto/średniego kapitału własnego	0,24	0,15
wskaźnik struktury pasywów (źródeł finansowania)	0,52	0,74
ROE	-79,10%	4%
wskaźnik ogólnego zadłużenia	0,48	0,26

W ramach Grupy Kapitałowej kontynuowana była w roku 2015 realizacja Programu Optymalizacji Majątku Kluczowych Spółek Grupy zakładającego dokonanie optymalizacji majątku i dostosowanie go do potrzeb działalności gospodarczej prowadzonej przez podmioty wchodzące w skład Grupy.

Główne zadania stawiane przed Programem Optymalizacji Majątku to:

- optymalizacja składników aktywów trwałych w zakresie majątku rzeczowego pod kątem stwierdzenia jego przydatności do działalności operacyjnej;
- sprzedaż majątku zbędnego do produkcji, permanentna optymalizacja majątku obrotowego w dziedzinie zapasów i należności z tytułu dostaw i usług;

W roku 2015 Programem Optymalizacji objętych było siedem kluczowych spółek Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. tj.:

1. KOPEX Machinery S.A. (wraz z ZZM-MG Sp. z o.o.)
2. FMIU Tagor S.A.
3. Elgór + Hansen S.A.
4. KOPEX - Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A.
5. DOZUT TAGOR Sp. z o.o.
6. Śląskie Towarzystwo Wiertnicze DALBIS Sp. z o.o.
7. Kopex Foundry Sp. z o.o.

W wyniku realizacji Programu zostało przeprowadzonych szereg działań optymalizacyjnych, kluczowych z punktu widzenia działalności Grupy, w tym w szczególności zbycie części majątku rzeczowego w postaci nieruchomości, maszyn i urządzeń oraz przeprowadzenie alokacji Śląskiego Towarzystwa Wiertniczego DALBIS sp. z o.o. oraz KOPEX-Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. na teren Tarnowskich Gór. Efektem prowadzonych działań było zwiększenie efektywności wykorzystania posiadanego majątku, optymalizacja procesów produkcyjnych oraz modyfikacja zaopatrzenia i gospodarki materiałowej.

Ponadto Spółki z Grupy posiadały umowy kredytowe zawierające wskaźniki kapitałowe, które musiały zostać spełnione. Na dzień 31.12.2015 Grupa nie spełniła dwóch kowenantów bankowych (dług netto/Ebitda oraz aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe). Grupa Kopex pracuje nad stworzeniem nowych mechanizmów pozwalających na naprawę w/w wskaźników.

9 Polityka zarządzania ryzykiem finansowym i zabezpieczanie

Grupa prowadziła aktywną politykę zarządzania ryzykiem finansowym, która obejmowała procesy identyfikacji, pomiaru, monitorowania, a w konsekwencji wyboru najbardziej odpowiednich instrumentów zabezpieczających przed zidentyfikowanym ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie Kopex nadzorował Dyrektor Finansowy jednostki dominującej.

Grupa Kopex SA była narażona przede wszystkim na następujące grupy ryzyka:

- ryzyko rynkowe obejmujące ryzyko cen towarów, ryzyko stóp procentowych i ryzyko zmian kursów walutowych,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Szczegółowy opis poszczególnych grup ryzyka (zakres występowania, stopień koncentracji, procedury zabezpieczające, analiza wrażliwości) zamieszczony jest w dalszej części sprawozdania finansowego.

Ryzyko cenowe

Ze względu na nieistotne pod względem wartościowym inwestycje w kapitałowe papiery wartościowe sklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako dostępne do sprzedaży oraz wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy, Grupa nie jest w znaczący sposób narażona na ryzyko cenowe dotyczące zmian cen tego typu inwestycji.

Ryzyko stóp procentowych

W Grupie występowało ryzyko stóp procentowych głównie w związku z korzystaniem z kredytów bankowych, których oprocentowanie jest oprocentowaniem zmiennym – opartym przede wszystkim o WIBOR i stałą w okresie kredytowania marżę banków kredytujących.

Przychody/koszty z tytułu uzyskanych/zapłaconych odsetek od udzielonych/pozyskanych pożyczek zmieniały się na skutek zmian stóp procentowych w oparciu, o które były one liczone. W przypadku pożyczek w polskiej walucie oprocentowanie opierało się na zmiennym WIBOR 1M + marża, dla pożyczek w walutach obcych na EURIBOR/LIBOR + marża.

Na dzień 31.12.2015 Grupa nie posiadała instrumentów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej lecz wykorzystywała bieżący spadek stopy referencyjnej NBP i Wibor 1M oraz na bieżąco monitorowała decyzje Rady Polityki Pieniężnej w tym zakresie.

Ryzyko walutowe

Grupa narażona była na ryzyko walutowe głównie z tytułu prowadzenia działalności podstawowej tj. transakcji sprzedaży i zakupu towarów i usług w walutach obcych (głównie w EUR i USD).

Głównymi instrumentami finansowymi zabezpieczającymi ryzyko walutowe były terminowe transakcje walutowe typu forward.

Dla ograniczenia ryzyka walutowego zgodnie z przyjętą przez Grupę strategią stosowana była procedura zabezpieczania rzeczywistych przepływów finansowych.

Grupa KOPEX S.A. w roku 2015 przyjęła nową „Politykę zarządzania ryzykiem kursowym”, zgodnie z którą dokonywane są transakcje zabezpieczenia ryzyka kursowego (w stosunku do kursu walutowego przyjętego w kalkulacji ofertowej) z chwilą podpisania kontraktu handlowego, a w przypadku kontraktów dotyczących obrotu węglem z chwilą złożenia zlecenia wysyłki towaru.

Grupa stosowała rachunkowość zabezpieczeń oraz hedging naturalny dotyczący przepływów pieniężnych.

W związku z ogłoszonym w dniu 25.02.2016 raportem bieżącym za IV kwartał 2015 i znacznie pogorszonymi wynikami Grupy, banki zablokowały możliwość otwierania i prolongowania transakcji pochodnych. Grupa wykorzystując odpowiednie poziomy kursów zamknęła w marcu 2016 transakcje walutowe dotyczące spodziewanych przepływów finansowych obciążonych ryzykiem braku wpływu lub istotnego przedłużenia terminu spływu.

Instrumenty finansowe

Kategorie instrumentów finansowych- wartość bilansowa

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZIS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZIS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o koszcie	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Należności wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2015r.											
Udziały i akcje	12.7, 12.12A	3 164	-	19	-	-	-	-	-	-	3 183
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	12.10A	-	-	-	391 910	-	-	-	-	-	391 910
Należności leasingowe	12.6	-	-	-	-	-	-	-	55 613	-	55 613
Środki pieniężne i lokaty	12.13	-	-	-	62 288	-	-	-	-	-	62 288
Obligacje i udzielone pożyczki	12.7,12.11	-	-	-	111 445	-	-	-	-	-	111 445
Pozostałe należności finansowe (netto)	12.10C	-	-	-	53 567	-	-	-	-	-	53 567
Pochodne instrumenty finansowe	12.12A	-	-	3	-	-372	-	-	-	827	458
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.24	-	-	-	-	-	-171 630	-	-	-	-171 630
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	12.18A	-	-	-	-	-	-546 345	-	-	-	-546 345
Zobowiązania leasingowe	12.20	-	-	-	-	-	-	-66 156	-	-	-66 156
Pozostałe zobowiązania	12.19	-	-	-	-	-	-36 801	-	-	-	-36 801
Razem		3 164	-	22	619 210	-372	-754 776	-66 156	55 613	827	-142 468
Stan na dzień 31.12.2014r.											
Udziały i akcje	12.7, 12.12A	2 106	-	39	-	-	-	-	-	-	2 145
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	12.10A	-	-	-	381 787	-	-	-	-	-	381 787
Należności leasingowe	12.6	-	-	-	-	-	-	-	37 986	-	37 986
Środki pieniężne i lokaty	12.13	-	-	-	84 845	-	-	-	-	-	84 845
Obligacje i udzielone pożyczki	12.7,12.11	-	-	-	156 520	-	-	-	-	-	156 520
Pozostałe należności finansowe (netto)	12.10C	-	-	-	65 478	-	-	-	-	-	65 478
Pochodne instrumenty finansowe	12.12A	-	-	476	-	-85	-	-	-	-1 290	-899
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.24	-	-	-	-	-	-174 396	-	-	-	-174 396
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	12.18A	-	-	-	-	-	-362 353	-	-	-	-362 353
Zobowiązania leasingowe	12.20	-	-	-	-	-	-	-83 611	-	-	-83 611
Pozostałe zobowiązania	12.19	-	-	-	-	-	-37 480	-	-	-	-37 480
Razem		2 106	-	515	688 630	-85	-574 229	-83 611	37 986	-1 290	70 022

Na dzień 31.12.2015 oraz 31.12.2014 wartość bilansowa instrumentów finansowych była zbliżona do jej wartości godziwej.

Hierarchia wartości godziwej

		Stan na dzień 31 grudnia 2015		
		Hierarchia wartości godziwej		
Klasy instrumentów finansowych	Nota			
		poziom 1	poziom 2	poziom 3
Udziały i akcje	12.12A	19		
Instrumenty pochodne, w tym:	12.12A		458	
Aktywa			1 965	
Zobowiązania			-1 507	

		Stan na dzień 31 grudnia 2014		
		Hierarchia wartości godziwej		
Klasy instrumentów finansowych	Nota			
		poziom 1	poziom 2	poziom 3
Udziały i akcje	12.12A	39		
Instrumenty pochodne, w tym:	12.12A		-899	
Aktywa			1 338	
Zobowiązania			-2 237	

Metody i założenia przyjęte przez Grupę przy ustalaniu wartości godziwych

Dla instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej przyjęto następujące poziomy wyceny:

- poziom 1 – ceny notowane z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- poziom 2 – dane wejściowe inne niż ceny notowane zaliczane do poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (tj. jako ceny) lub pośrednio (tj. bazujące na cenach),
- poziom 3 – dane wejściowe do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 2 określono przy zastosowaniu odpowiednich technik wyceny.

Grupa nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Grupa wycenia tę grupę aktywów według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Analiza wrażliwości

Przy założeniu, że przedział wahań kursów walutowych na dzień 31.12.2015 r. mógłby kształtować się na poziomie +/- 10 %, wówczas wynik brutto Grupy byłby niższy lub wyższy o 16 289 tys. zł (15 314 tys. zł na 31.12.2014r.)

Przy założeniu, że przedział wahań stóp procentowych na dzień 31.12.2015 r. mógłby kształtować się na poziomie +/- 1 % wówczas wynik brutto Grupy byłby niższy lub wyższy o 3 833 tys. zł (1 667 tys. zł na 31.12.2014r.)

Analiza wrażliwości (w tys. zł) stan na 31.12.2015

	wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego				
		plus / minus 1%		plus 10%	(osłabienie zł)		minus 10% (umoc. zł)	
		zysk/strata	zysk/strata	zysk/strata	zmiany w kapitale	zysk/strata	zmiany w kapitale	
AKTYWA FINANSOWE								
Środki pieniężne zł	37 043	370	-370					
Środki pieniężne USD w przeliczeniu na zł	802	8	-8	80		-80		
Środki pieniężne EUR w przeliczeniu na zł	17 129	171	-171	1 713		-1 713		
Środki pieniężne w innych walutach	7 314	73	-73	731		-731		
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w zł	109 494	1 095	-1 095					
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami EUR	1 935	19	-19	194		-194		
pożyczki udzielone wraz z odsetkami w pozostałych walutach	16	0	0	2		-2		
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności zł	275 465							
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności EUR	146 796			14 680		-14 680		
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności USD	3 200			320		-320		
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności AUD	17 731			1 773		-1 773		
Należności z tytułu dostaw i usług w pozostałych walutach	44 076			4 408		-4 408		
Należności leasingowe w zł	55 613	556	-556					
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22			2		-2		
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	1 962			3	193	-3	-193	
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		2 292	-2 292	23 906	193	-23 906	-193	
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		1 857	-1 857	19 364	156	-19 364	-156	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE								
Kredyty i pożyczki w zł	530 202	-5 302	5 302					
Kredyty AUD w przeliczeniu na zł	11 943	-119	119	-1 194		1 194		
Pożyczki otrzymane wraz z odsetkami w pozostałych walutach	4 200	-42	42	-420		420		
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania zł	223 606							
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania EUR	51 997			-5 200		5 200		
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania USD	1 453			-145		145		
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania AUD	-13			1		-1		
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w pozostałych walutach	5 084			-508		508		
Zobowiązania leasingowe w zł	66 156	-662	662					
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	372			-37		37		
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	1 135			-114		114		
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		-6 125	6 125	-7 617		7 617		
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		-4 961	4 961	-6 170		6 170		

Powyższa analiza wrażliwości nie jest reprezentatywna dla ryzyka kursowego i ryzyka stóp procentowych ze względu na fakt, iż narażenie na koniec roku na w/w ryzyka nie odzwierciedla narażenia w ciągu całego roku obrotowego. Stany należności, zobowiązań, wycena instrumentów pochodnym zmieniają się bowiem w ciągu roku.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Grupa prowadzi rachunkowość zabezpieczeń.

Analiza wrażliwości (w tys. zł) stan na 31.12.2014

	wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		plus / minus 1%		plus 10% (osłabienie zł)		minus 10% (umoc. zł)	
		zysk/strata	zysk/strata	zysk/strata	zmiany w kapitale	zysk/strata	zmiany w kapitale
AKTYWA FINANSOWE							
Środki pieniężne zł	24 510	245	-245				
Środki pieniężne USD w przeliczeniu na zł	1 227	12	-12	123		-123	
Środki pieniężne EUR w przeliczeniu na zł	40 279	403	-403	4 028		-4 028	
Środki pieniężne w innych walutach	18 829	188	-188	1 883		-1 883	
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w zł	153 854	1 539	-1 539				
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami EUR	2 646	26	-26	265		-265	
pożyczki udzielone wraz z odsetkami w pozostałych walutach	20	0	0	2		-2	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności zł	343 200						
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności EUR	143 528			14 353		-14 353	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności USD	29 881			2 988		-2 988	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności AUD	4 715			472		-472	
Należności z tytułu dostaw i usług w pozostałych walutach	47 121			4 712		-4 712	
Należności leasingowe w zł	37 986	380	-380				
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	515			52		-52	
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	862			27	59	-27	-59
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		2 793	-2 793	28 905	59	-28 905	-59
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		2 262	-2 262	23 413	48	-23 413	-48
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Kredyty i pożyczki w zł	346 767	-3 468	3 468				
Kredyty AUD w przeliczeniu na zł	13 506	-135	135	-1 351		1 351	
Pożyczki otrzymane wraz z odsetkami w pozostałych walutach	2 080	-21	21	-208		208	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania zł	191 043						
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania EUR	105 408			-10 541		10 541	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania USD	1 332			-133		133	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania AUD	4 068			-407		407	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w pozostałych walutach	9 099			-910		910	
Zobowiązania leasingowe w zł	83 611	-836	836				
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	85			-9		9	
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	2 152			-32	-183	32	183
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		-4 460	4 460	-13 591	-183	13 591	183
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		-3 613	3 613	-11 009	-148	11 009	148

Ryzyko płynności

W 2015 roku Grupa posiadała dostępne wielocelowe limity kredytowe przeznaczone zarówno na bieżące regulowanie płatności (kredyty w rachunku bieżącym), jak i na gwarancje i akredytywy – pozwalające na elastyczną alokację wykorzystania poszczególnych produktów dla zapewnienia płynnego działania Grupy. Grupa posiadała również dostępne limity przeznaczone wyłącznie na obsługę gwarancji i akredytyw.

W związku z istotnym pogorszeniem się sytuacji przychodowej i finansowej Grupy w IV kwartale 2015 roku i złamaniem kowenantów bankowych, nastąpiła blokada linii kredytowych, gwarancyjnych, akredytowych i transakcji pochodnych przez wszystkie banki obsługujące Grupę i obniżenie wielkości linii do poziomu z końca dnia 25.02.2016r. (obniżenie linii kredytowych o 159 078 tys. zł). Takie stanowisko banków spowodowało istotne zachwianie płynnością Grupy.

Grupa podejmuje wielorakie działania zaradcze (m.in. przedłużając płatności zobowiązań handlowych, windykując należności, przyspieszając płatności należności handlowych, redukując koszty, zbywając nieproduktywny majątek trwały).

Grupa prowadzi intensywne rozmowy z bankami, które mają doprowadzić do podpisania Umowy Restrukturyzacyjnej.

Szczegółowy opis zamieszczono w notcie nr 2.

Umowne terminy wymagalności zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego			Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	Do 1 roku	1- 5 lat	powyżej 5 lat		
Stan na dzień 31.12.2015r.					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	161 515	10 148	-	171 663	171 630
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	546 345	-	-	546 345	546 345
Pochodne instrumenty finansowe	1 507	-	-	1 507	1 507
Pozostałe zobowiązania finansowe	35 297	1 504	-	36 801	36 801
Zobowiązania leasingowe	30 234	40 865	1 083	72 182	66 156
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych podziałach wymagalności	774 898	52 517	1 083	828 498	822 439
Stan na dzień 31.12.2014r.					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	174 263	133	-	174 396	174 396
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	354 473	15 795	-	370 268	362 353
Pochodne instrumenty finansowe	2 042	195	-	2 237	2 237
Pozostałe zobowiązania finansowe	35 612	1 868	-	37 480	37 480
Zobowiązania leasingowe	40 085	44 998	5 877	90 960	83 611
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych podziałach wymagalności	606 475	62 989	5 877	675 341	660 077

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy rozumieć jako brak możliwości wywiązania się z zobowiązań przez dłużników Grupy. Ryzyko kredytowe może obejmować różnego rodzaju obszary działalności Grupy:

- ryzyko kredytowe klientów, z którymi zawiera się transakcje sprzedaży produktów,
- ryzyko kredytowe instytucji finansowych, z którymi zawiera się lub, które pośredniczą w zawieraniu transakcji zabezpieczających,
- ryzyko kredytowe podmiotów, w które inwestuje się, bądź których papiery wartościowe się nabywa,
- ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami.

Polityka ryzyka kredytowego w Grupie Kopex S.A. w zakresie wiarygodności kontrahentów (z którymi zawierane są transakcje sprzedaży produktów i usług), a w szczególności występowania transakcji z nowymi kontrahentami, opierała się w głównej mierze na:

- sprawdzaniu danego kontrahenta w wywiadowi gospodarczej,
- pozyskiwaniu aktualnych dokumentów obrazujących sytuację majątkowo- finansową kontrahenta,
- wymaganiu przedstawienia przez w/w kontrahenta zabezpieczenia płatności na rzecz spółek Grupy w formie akceptowanej dla Grupy.

Do najczęściej stosowanych w Grupie zabezpieczeń płatności zalicza się:

- w obrocie krajowym: gwarancje bankowe, gwarancje ubezpieczeniowe, hipoteki, przewłaszczenia, zastaw rejestrowy, weksle, poręczenia, wzajemne kompensaty;
- w obrocie zagranicznym: akredytywy, akredytywy potwierdzone, gwarancje bankowe, rozliczenia w ramach kredytu dla nabywcy, spłata należności w ramach kredytów rządowych, wzajemne kompensaty;
- w transakcjach leasingowych wprowadzona zostaje klauzula, iż własność leasingowanego przedmiotu przechodzi na leasingobiorcę z datą zapłaty ostatniej raty leasingowej.

Polityka ryzyka kredytowego w Grupie w zakresie wiarygodności instytucji finansowych, z którymi współpracują spółki Grupy, przejawia się w podejmowaniu współpracy wyłącznie z bankami i firmami ubezpieczeniowymi o dobrym standingu finansowym i wysokim ratingu międzynarodowym. Ryzyko kredytowe dotyczące instrumentów pochodnych jest ograniczane. Grupa zawiera umowy dotyczące transakcji pochodnych i współpracuje w tym zakresie wyłącznie z wiodącymi bankami funkcjonującymi na międzynarodowym rynku finansowym, dysponującymi odpowiednim kapitałem własnym i silną pozycją rynkową.

Grupa stosowała politykę umów ramowych z w/w bankami, a także politykę ograniczonej koncentracji kredytowej poprzez wykorzystywanie do tego celu usług wielu banków, nie ograniczając się do jednego podmiotu - banku.

Rok 2015 okazał się kolejnym rokiem bardzo trudnym dla sektora węgla kamiennego. Standing finansowy spółek węglowych ulegał systematycznemu pogorszeniu, a warunki współpracy były bardzo trudne.

Nastąpiło wydłużenie terminów płatności (KW SA o 30 dni, JSW SA o 35 dni). Żadna instytucja nie podjęła się wykupu wierzytelności węglowych bez regresu, zamknięto wszystkie linie faktoringowe dla spółek węglowych.

Pożyczki z podmiotami powiązanymi osobowo zostały udzielone w walucie PLN oraz oprocentowane w oparciu o WIBOR 1M powiększony o marżę. Zostały one zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach oraz poręczeniami.

Na dzień 31.12.2015r. należność, wyceniona wg zamortyzowanego kosztu, z tytułu udzielonej pożyczki spółce powiązanej osobowo Kopex-Famago Sp. z o.o. wynosiła 111 079 tys. zł (na dzień 31.12.2014r. 106 469 tys. zł). Spółka przeprowadziła test na utratę wartości udzielonych pożyczek. Na dzień 31.12.2015r. biznes plan pożyczkobiorcy nie wykazuje wystarczających dodatnich przepływów pieniężnych pozwalających na spłatę pożyczki. W związku z powyższym dokonano odpisu aktualizującego należność w wysokości 62 083 tys. zł, tj. do wysokości ustanowionego zabezpieczenia w wartościach możliwych do uzyskania w przypadku wymuszonej sprzedaży. Zabezpieczeniem spłaty tej pożyczki są cesje należności bieżących i przyszłych, hipoteka na nieruchomościach oraz zastaw rejestrowy na maszynach i zapasach. Dla celów wyceny wartości odzyskiwalnej pożyczki przyjęto:

- wartość nieruchomości pożyczkobiorcy będących zabezpieczeniem hipotecznym pożyczki – na podstawie operatu szacunkowego w wartości wymuszonej sprzedaży,
- pozostały rzeczowy majątek trwały oraz zapasy – wartość księgowa netto na dzień 31.12.2015r. uwzględniająca współczynnik ryzyka w wysokości 70% odzwierciedlający warunki wymuszonej sprzedaży.

Ponadto, na dzień 31.12.2015r. Grupa posiadała należności od dwóch spółek powiązanych osobowo w łącznej kwocie 55 348 tys. zł, których termin płatności został przesunięty. Zabezpieczeniem tych pożyczek są hipoteki na nieruchomościach, których łączna wartość rynkowa według operatów szacunkowych rzeczoznawców przewyższa wartość udzielonych pożyczek.

Pozostałe pożyczki z podmiotami powiązаныmi osobowo zostały udzielone w walucie PLN oraz oprocentowane w oparciu o WIBOR 1M powiększony o marżę. Zostały one zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach oraz poręczeniami.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe reprezentowane jest przez:

- wartość netto należności handlowych wynosząca: 391 910 tys. zł (381 787 tys. zł na dzień 31.12.2014r.)
- wartość udzielonych pożyczek wynosząca: 111 445 tys. zł (156 520 tys. zł na dzień 31.12.2014r.)
- należności leasingowe wynoszące: 55 613 tys. zł (37 986 tys. zł na dzień 31.12.2014r.)
- pozostałe należności wynoszące: 62 942 tys. zł (84 249 tys. zł na dzień 31.12.2014r.)

* *Podmioty, od których należności z tytułu dostaw i usług na 31.12.2015 kształtowały się na najwyższym poziomie to:*

1. Odbiorca 1 – 14,86% ogółu należności
2. Odbiorca 2 – 10,21% ogółu należności
3. Odbiorca 3 – 6,14% ogółu należności

* *Podmioty, od których należności z tytułu dostaw i usług na 31.12.2014 kształtowały się na najwyższym poziomie to:*

1. Odbiorca 1 – 11,05% ogółu należności
2. Odbiorca 2 – 9,78% ogółu należności
3. Odbiorca 3 – 6,87% ogółu należności

10 Informacja o przeliczeniach wybranych danych finansowych

- Pozycje aktywów i pasywów przeliczono wg średniego kursu NBP dla waluty EURO, obowiązującego na dzień bilansowy:
 - na 31.12.2015 - 4,2615
 - na 31.12.2014 - 4,2623
- Pozycje rachunku zysków i strat oraz przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną kursów EURO obowiązujących na koniec każdego miesiąca w okresie sprawozdawczym
 - w 2015 roku - 4,1848
 - w 2014 roku - 4,1893
- Maksymalne kursy w okresie
 - w 2015 roku - 4,2652
 - w 2014 roku - 4,2623
- Minimalne kursy w okresie
 - w 2015 roku - 4,0337
 - w 2014 roku - 4,1420

11 Szacunki i osądy księgowe

Ze względu na to, iż wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny, sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Spółki dokonania szacunków. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31.12.2015 roku mogą w przyszłości ulec zmianie. Główne szacunki zostały opisane w notcie 2b, istotnych zasadach rachunkowości oraz zaprezentowane w następujących notach:

Nota	Szacunki	Rodzaj ujawnionej informacji
12.2	Test na utratę wartości firmy	Kluczowe założenia w zakresie wzrostu przychodów ze sprzedaży, wyniku operacyjnego oraz stóp dyskontowych
9 12.6 12.7 12.10 12.11	Odpisy aktualizujące wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	Metodologia przyjęta w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej – Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. utraty wartości
12.8	Podatek dochodowy	Założenie przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerw - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. aktywa i rezerwy na podatek dochodowy
12.21	Świadczenia pracownicze	Rezerwy szacowane przez aktuarusza - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. rezerw na zobowiązania.
12.12	Wartość godziwa instrumentów pochodnych	Model i założenia przyjęte dla wyceny wartości godziwej - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. instrumentów finansowych.
12.22	Rezerwy	Rezerwy dotyczące zobowiązań, których kwota lub termin nie są pewne - Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. rezerw na zobowiązania
12.1 12.3 12.4	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metoda amortyzacji - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. wartości niematerialnych, środków trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych
13	Zobowiązania warunkowe	Możliwy obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia oraz obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest prawdopodobne, aby nastąpił wpływ środków albo kwoty obowiązku nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie
12.25	Umowa o usługi budowlane	Stopień zaawansowania realizacji umowy wyliczany procentowo jako iloraz kosztów faktycznie poniesionych do kosztów umowy – Przyjęte zasady rachunkowości – Umowy o usługi budowlane

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która zapewni, iż sprawozdanie finansowe będzie zawierać wiarygodne informacje prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiające sytuację majątkową i finansową Spółki, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne. Subiektywna ocena zostaje dokonana w taki sposób, aby sprawozdanie finansowe odzwierciedlało treść ekonomiczną transakcji, było obiektywne, sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny oraz kompletne we wszystkich istotnych aspektach. Analiza utraty wartości aktywów finansowych została opisana na stronach 36-37, natomiast dotycząca ujmowania różnic kursowych na stronie 15.

12. Noty objaśniające do Sprawozdania z sytuacji finansowej i Rachunku zysków i strat

Nota 12.1A 31.12.2015

TABELA RUCHU WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

	koszty zakończonych prac rozwojowych	koszty prac rozwojowych w trakcie realizacji	koncesje, patenty, licencje	inne wartości niematerialne	wartości niematerialne w trakcie realizacji	Wartości niematerialne razem
wartość brutto na początek okresu	124 073	54 148	27 685	2 287	6 650	214 843
- zwiększenia	592	24 629	45	1	2 203	27 470
- zmniejszenia	-4 374	-7 279	-1 482	-2	-	-13 137
- reklasyfikacja	39 284	-39 255	4 624	3	-4 656	-
- różnice kursowe z przeliczenia	40	-216	-8	-1	-	-185
wartość brutto na koniec okresu	159 615	32 027	30 864	2 288	4 197	228 991
skumulowane umorzenie na początek okresu	37 172	-	15 402	1 623	-	54 197
- amortyzacja	16 100	-	2 717	106	-	18 923
- sprzedaż i likwidacja	-3 825	-	-1 342	-2	-	-5 169
- różnice kursowe z przeliczenia i inne	27	-	70	-	-	97
skumulowane umorzenie na koniec okresu	49 474	-	16 847	1 727	-	68 048
odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	350	-	-	-	-	350
- zwiększenia	11 070	19 067	48	-	-	30 185
- zmniejszenia	-350	-	-	-	-	-350
- różnice kursowe z przeliczenia	28	72	-	-	-	100
odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	11 098	19 139	48	-	-	30 285
wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	86 551	54 148	12 283	664	6 650	160 296
wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	99 043	12 888	13 969	561	4 197	130 658

W 2015 roku dokonano odpisów aktualizujących prace rozwojowe w związku z brakiem rzeczywistego wykorzystania efektów tych prac w obecnej, trudnej sytuacji segmentu wydobywania węgla. Odpisane prace rozwojowe dotyczą wszystkim dokumentacji technicznej oraz prototypowych urządzeń górniczych.

Nota 12.1A 31.12.2014

TABELA RUCHU WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

	koszty zakończonych prac rozwojowych	koszty prac rozwojowych w trakcie realizacji	koncesje, patenty, licencje	inne wartości niematerialne	wartości niematerialne w trakcie realizacji	Wartości niematerialne razem
wartość brutto na początek okresu	71 033	98 860	24 456	2 336	4 445	201 130
- zwiększenia	-	19 846	241	-	10 961	31 048
- zmniejszenia	-13 590	-203	-791	-52	-35	-14 671
- reklasyfikacja	65 473	-65 353	5 370	-	-8 693	-3 203
- różnice kursowe z przeliczenia	1 157	998	73	3	-	2 231
- utrata kontroli nad spółką zależną	-	-	-1 664	-	-28	-1 692
wartość brutto na koniec okresu	124 073	54 148	27 685	2 287	6 650	214 843
skumulowane umorzenie na początek okresu	31 941	-	14 363	1 516	-	47 820
- amortyzacja	13 313	-	2 311	156	-	15 780
- sprzedaż i likwidacja	-8 549	-	-417	-52	-	-9 018
- utrata kontroli nad spółką zależną	-	-	-907	-	-	-907
- różnice kursowe z przeliczenia	467	-	52	3	-	522
skumulowane umorzenie na koniec okresu	37 172	-	15 402	1 623	-	54 197
odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	310	-	-	-	-	310
- różnice kursowe z przeliczenia	40	-	-	-	-	40
odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	350	-	-	-	-	350
wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	38 782	98 860	10 093	820	4 445	153 000
wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	86 551	54 148	12 283	664	6 650	160 296

Nota 12.1B

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)	31.12.2015	31.12.2014
a) własne	130 658	158 726
- w tym wytworzone we własnym zakresie	118 543	149 270
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu:	-	1 570
Wartości niematerialne, razem	130 658	160 296

Nota 12.1C

Polycje rachunku zysków i strat, w której zawarto amortyzację wartości niematerialnych	2015	2014
- koszt własny sprzedaży	16 692	13 021
- koszty sprzedaży	348	38
- koszty zarządu	1 883	2 721
Razem	18 923	15 780

Nota 12.2

WARTOŚĆ FIRMY JEDNOSTEK PODPORZĄDKOWANYCH

Szczegóły dotyczące sporządzonego testu na utratę wartości firmy zaprezentowano w nocie nr 2.

Nota 12.3A 31.12.2015

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH

	grunty	budynki i budowle	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	pozostałe środki trwałe	środki trwałe w budowie	środki trwałe razem
wartość brutto środków trwałych na początek okresu	16 535	283 823	957 014	24 622	38 139	29 463	1 349 596
- zwiększenia	-	52	22 928	216	83	161 171	184 450
- zmniejszenia	-417	-4 814	-58 067	-2 166	-2 527	-481	-68 472
- reklasyfikacja	-1 439	4 274	125 851	1 475	2 553	-139 746	-7 032
- różnice kursowe z przeliczenia	-21	-170	-4	-22	-32	-1 794	-2 043
- objęcie kontroli nad spółką zależną	-	-	381	444	-	-	825
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	14 658	283 165	1 048 103	24 569	38 216	48 613	1 457 324
skumulowane umorzenie na początek okresu	2 008	55 904	540 978	15 337	29 130	-	643 357
- amortyzacja	180	6 879	118 704	3 090	3 587	-	132 440
- sprzedaż i likwidacja	-20	-354	-36 551	-1 416	-2 278	-	-40 619
- reklasyfikacja	-	-2 383	-206	-329	-77	-	-2 995
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-29	-37	-6	-20	-	-92
- objęcie kontroli nad spółką zależną	-	-	185	350	-	-	535
skumulowane umorzenie na koniec okresu	2 168	60 017	623 073	17 026	30 342	-	732 626
odpisy z tyt. trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	12 132	57	85	74	12 348
- zwiększenia	-	-	40 381	-	-	49	40 430
- zmniejszenia	-	-	-2	-57	-	-1	-60
- wykorzystanie	-	-	-1 563	-	-85	-	-1 648
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	1	1
odpisy z tyt. trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	50 948	-	-	123	51 071
wartość netto środków trwałych na początek okresu	14 527	227 919	403 904	9 228	8 924	29 389	693 891
wartość netto środków trwałych na koniec okresu	12 490	223 148	374 082	7 543	7 874	48 490	673 627

W 2015 roku dokonano odpisu aktualizującego wartość urządzeń górniczych, na które w obecnej, trudnej sytuacji segmentu wydobywania węgla, a także w dającej się przewidzieć perspektywie czasu, nie ma zapotrzebowania. Dokonane odpisy aktualizujące dotyczą przede wszystkim kombajnów, dla których zakończyły się umowy leasingu operacyjnego, a koszty ich remontu nie zostałyby pokryte przyszłymi przychodami z tytułu najmu, a także obudów zmechanizowanych, dla których nie znaleziono zastosowania.

Nota 12.3A 31.12.2014

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH

	grunty	budynki i budowle	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	pozostałe środki trwałe	środki trwałe w budowie	środki trwałe razem
wartość brutto środków trwałych na początek okresu	15 946	289 606	934 293	26 392	37 701	21 508	1 325 446
- zwiększenia	1 697	131	8 104	321	406	121 451	132 110
- zmniejszenia	-411	-6 737	-24 926	-4 072	-1 528	-	-37 674
- reklasyfikacja	915	8 149	94 854	2 242	2 538	-113 214	-4 516
- różnice kursowe z przeliczenia	-764	115	953	112	238	21	675
- utrata kontroli nad spółką zależną	-848	-7 441	-56 264	-373	-1 216	-303	-66 445
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	16 535	283 823	957 014	24 622	38 139	29 463	1 349 596
skumulowane umorzenie na początek okresu	2 693	52 128	474 546	14 900	27 719	-	571 986
- amortyzacja	170	6 740	121 593	3 281	3 572	-	135 356
- sprzedaż i likwidacja	-51	-1 250	-39 066	-2 523	-1 564	-	-44 454
- reklasyfikacja	-	-355	-955	-130	-	-	-1 440
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-48	582	47	199	-	780
- utrata kontroli nad spółką zależną	-804	-1 311	-15 722	-238	-796	-	-18 871
skumulowane umorzenie na koniec okresu	2 008	55 904	540 978	15 337	29 130	-	643 357
odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	129	798	-	74	1 001
- straty ujęte w ciągu okresu	-	-	12 013	57	85	-	12 155
- odwrócenie strat ujęte w ciągu okresu	-	-	-13	-798	-	-	-811
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-	3	-	-	-	3
odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec roku	-	-	12 132	57	85	74	12 348
wartość netto środków trwałych na początek okresu	13 253	237 478	459 618	10 694	9 982	21 434	752 459
wartość netto środków trwałych na koniec okresu	14 527	227 919	403 904	9 228	8 924	29 389	693 891

Środki trwałe obciążone są hipoteką i zastawem do kwoty 718.323 tys. zł i stanowią zabezpieczenie kredytów.

Wartość przyszłych zobowiązań umownych zaciągniętych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wyniosła na dzień 31.12.2015.: 13 054 tys. zł. (na dzień 31.12.2014r.: 17 914 tys. zł).

W Grupie Kopex realizowany jest projekt budowy podziemnej kopalni węgla kamiennego. Na dzień 31.12.2015r. w Grupie poniesiono nakłady na projekt w wysokości 41 670 tys. zł, z czego 3 910 tys. zł stanowią wartości niematerialne, 37 760 tys. zł stanowią rzeczowe aktywa trwałe. Przeprowadzony test na utratę wartości nakładów nie wykazał konieczności dokonania odpisów aktualizujących.

Założenia przyjęte do testu:

- uzyskanie koncesji na wydobycie węgla – 31.12.2016r.
- początek eksploatacji – 30.06.2021r.
- okres eksploatacji – do 2040 roku
- przyjęte ceny węgla – średnio 272 zł/t (w zależności od sortymentu)
- przyjęta stopa dyskontowa: 10,3%

Nota 12.3B

**ŚRODKI TRWAŁE BILANSOWE (STRUKTURA
WŁASNOŚCIOWA)**

	31.12.2015	31.12.2014
własne	586 991	593 717
używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, z tego:	86 636	100 174
- na podstawie umów leasingowych - urządzenia techniczne i maszyny	54 344	94 599
- na podstawie umów leasingowych - środki transportu	20 672	3 265
- na podstawie umów leasingowych - pozostałe środki trwałe	11 620	2 310
Środki trwałe bilansowe, razem	673 627	693 891

Nota 12.3C

ŚRODKI TRWAŁE WYKAZANE POZABILANSOWO	31.12.2015	31.12.2014
- używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym: umowy leasingu	4 473	4 183
- wartość gruntów użytkowanych wieczysto	10 107	11 795
Środki trwałe pozabilansowe, razem	14 580	15 978

Nota 12.4A 31.12.2015

ZMIANY NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNYCH

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Nieruchomości inwestycyjne w trakcie realizacji	Nieruchomości inwestycyjne razem
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	14 889	20 723	79	35 691
- zwiększenia	2	-	510	512
- zmniejszenia	-1 876	-4 602	-	-6 478
- reklasyfikacja	-3 122	13 658	-275	10 261
- różnice kursowe z przeliczenia	-42	-15	-	-57
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	9 851	29 764	314	39 929
skumulowane umorzenie na początek okresu	309	7 674	-	7 983
- amortyzacja	83	1 002	-	1 085
- sprzedaż i likwidacja	-267	-831	-	-1 098
- reklasyfikacja	-	2 152	-	2 152
skumulowane umorzenie na koniec okresu po przeliczeniach	125	9 997	-	10 122
straty z tytułu utraty wartości na początek okresu	1 137	-	-	1 137
- straty ujęte w ciągu okresu	4 393	2 231	-	6 624
- odwrócenie strat ujęte w ciągu okresu	-402	-	-	-402
- różnice kursowe z przeliczenia	52	4	-	56
straty z tytułu utraty wartości na koniec okresu po przeliczeniach	5 180	2 235	-	7 415
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	13 443	13 049	79	26 571
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	4 546	17 532	314	22 392

W 2015 roku dokonano odpisu aktualizującego wartość nieruchomości inwestycyjnej na rynku australijskim w kwocie 4 960 tys. zł do wartości godziwej wynikającej z wyceny rzeczoznawcy.

Nota 12.4A 31.12.2014

ZMIANY NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNYCH

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	nieruchomości inwestycyjne w trakcie realizacji	Nieruchomości inwestycyjne razem
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	14 468	20 055	75	34 598
- zwiększenia	-	61	397	458
- zmniejszenia	-	-1 877	-	-1 877
- reklasyfikacja	1	2 329	-393	1 937
- różnice kursowe z przeliczenia	420	155	-	575
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	14 889	20 723	79	35 691
skumulowane umorzenie na początek okresu	226	6 510	-	6 736
- amortyzacja	83	567	-	650
- sprzedaż i likwidacja	-	-786	-	-786
- reklasyfikacja	-	1 365	-	1 365
- różnice kursowe z przeliczenia	-	18	-	18
skumulowane umorzenie na koniec okresu	309	7 674	-	7 983
straty z tytułu utraty wartości na początek okresu	1 137	-	-	1 137
- straty ujęte w ciągu okresu	-	-	-	-
straty z tytułu utraty wartości na koniec okresu	1 137	-	-	1 137
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	13 105	13 545	75	26 725
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	13 443	13 049	79	26 571

Nota 12.4B

PRZYCHODY I KOSZTY ZWIĄZANE Z NIERUCHOMOŚCIAMI INWESTYCYJNYMI	2015	2014
a) przychody z czynszów dot. nieruchomości inwestycyjnej	3 321	4 649
b) bezpośrednie koszty operacyjne pod przychody z czynszów dot. nieruchomości inwestycyjnej	2 081	3 583
c) bezpośrednie koszty operacyjne dot. nieruchomości inwestycyjnej nieprzynoszącej przychodów z czynszów	24	9

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej jest zbliżona do ich wartości księgowej.

Nota 12.5A 31.12.2015

INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

Lp.	nazwa jednostki	siedziba	% posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
1.	Anhui Long Po Electrical Corporation Ltd	Chiny	20,00%	20,00%
2.	Tifenbach Polska Sp. z o.o.	Radzionków	49,00%	49,00%
3.	Shandong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co. Ltd	Chiny	50,00%	50,00%
4.	Miilux Poland Sp. z o.o.	Tarnowskie Góry	33,32%	33,32%

Nota 12.5A 31.12.2014

INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

nazwa jednostki	siedziba	% posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
WS Baildonit Sp. z o.o.	Katowice	29,41%	29,41%
Anhui Long Po Electrical Corporation Ltd	Chiny	20,00%	20,00%
Tifenbach Polska Sp. z o.o.	Radzionków	49,00%	49,00%
Shandong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co. Ltd	Chiny	50,00%	50,00%
Miilux Poland Sp. z o.o.	Tarnowskie Góry	33,00%	33,00%

Nota 12.5B

INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

	31.12.2015	31.12.2014
stan na początek okresu	48 248	54 526
korekta wyniku z lat ubiegłych	-106	-1 519
różnice kursowe z przeliczenia	2 358	4 716
korekta zysków z transakcji odgórnych	-	21
wycena praw własności	2 717	6 117
utworzenie spółki stowarzyszonej/zwiększenie udziałów	1 102	3 862
zaprzestanie stosowania metody praw własności	-2 994	-19 475
stan na koniec okresu	51 325	48 248

Nota 12.5C

DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH

	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa razem	695 534	638 591
Zobowiązania	591 277	540 188
Przychody	424 738	258 800
Zysk/ (Strata) za okres obrotowy	6 111	9 193

Nota 12.6

NALEŻNOŚCI LEASINGOWE	31.12.2015	31.12.2014
minimalne opłaty leasingowe, w tym:	61 622	42 475
- do 1 roku	26 212	31 382
- do 5 lat	35 410	11 093
niezrealizowane dochody finansowe, w tym:	5 685	4 149
- do 1 roku	4 345	3 796
- do 5 lat	1 340	353
wartość bieżąca minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego:	55 937	38 326
- do 1 roku	21 867	27 586
- do 5 lat	34 070	10 740
rezerwa na nieodzyskiwalne opłaty leasingowe (odpisy aktualizujące)	324	340
należności leasingowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	55 613	37 986
- długoterminowe	34 070	10 740
- krótkoterminowe	21 543	27 246

Należności leasingowe, dla których wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień 31.12.2015r. wynosiła 9 336 tys. zł (31.12.2014r. wynosiła 31 741 tys. zł) stanowią zabezpieczenie kredytu celowego.

Łączna kwota niegwarantowanych wartości końcowych wynosi 652 tys. zł (3 584 tys. zł na dzień 31.12.2014r.)

W okresie sprawozdawczym oraz okresie porównawczym nie wystąpiły warunkowe opłaty leasingowe ujęte jako dochód.

Ogólne postanowienia największej wartościowo umowy leasingowej, dla której wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień 31.12.2015r. wynosiła 9 336 tys. zł:

- umowa zawarta na okres 4 lat
- przekazanie prawa własności leasingobiorcy po zapłacie ostatniej raty
- zmienne oprocentowanie oparte na wskaźniku WIBOR 1M
- umowa zawarta w PLN
- koszty ubezpieczenia przedmiotu leasingu ponosi leasingobiorca
- odpisów amortyzacyjnych dokonuje leasingobiorca

Nota 12.7

POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA	31.12.2015	31.12.2014
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3 164	2 106
Długoterminowe pozostałe należności	10 257	14 804
Udzielone pożyczki długoterminowe	65 755	116 646
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	13	41
Udziały w jednostkach powiązanych	-	60
Razem	79 189	133 657

Szczegółowe informacje dotyczące pozostałych należności zawarto w nocie nr 12.10C

Szczegółowe informacje dotyczące udzielonych pożyczek zawarto w nocie nr 9 i 12.11

Nota 12.8A

ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	123 569	115 118
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	78 331	60 272
Nadwyżka aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	50 830	61 198
Nadwyżka rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	5 592	6 352
 Zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego:		
Ujęte w rachunku zysków i strat	26 012	-4 852
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	-472	1 617
Objęcie/utrata kontroli nad spółką zależną; różnice kursowe z przeliczenia	-738	-6 373
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	117 946	123 569
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu sprawozdawczego	47 906	78 331
Nadwyżka aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	75 026	50 830
Nadwyżka rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	4 986	5 592

Grupa dokonała analizy możliwości odzyskania aktywów z tytułu podatku odroczonego od strat podatkowych oraz podatkowych ulg inwestycyjnych na bazie prognoz wykorzystanych do testów na utratę wartości firmy

Grupa nie ujęła aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od strat podatkowych, które można rozliczyć w przyszłych okresach poprzez zmniejszenie dochodu do opodatkowania, na łączną kwotę 40 419 tys. zł.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31.12.2015r. w kwocie 80 360 tys. zł przypadają do realizacji w ciągu 12 miesięcy, w kwocie 37 581 tys. zł przypadają do realizacji w okresie powyżej 12 miesięcy (na dzień 31.12.2014r. w kwocie 97 987 tys. zł przypadają do realizacji w ciągu 12 miesięcy, w kwocie 25 582 tys. zł przypadają do realizacji w okresie powyżej 12 miesięcy).

Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy na dzień 31.12.2015r. w kwocie 41 948 tys. zł przypadają do realizacji w ciągu 12 miesięcy, w kwocie 5 959 tys. zł przypadają do realizacji w okresie powyżej 12 miesięcy (na dzień 31.12.2014r. kwota 78 331 tys. zł przypadają do realizacji w ciągu 12 miesięcy).

Nota 12.8B 31.12.2015

AKTYWO I REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2015	Uznanie/Obciążenie (-) zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie/Zmniejszenie (-) innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2015
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	7 095	13 899	-	750	21 744
Różnice amortyzacji	19 807	-505	-	-2	19 300
Straty podatkowe	28 599	-13 266	-	-1 586	13 747
Niezapłacone zobowiązania	3 978	9 239	-	-	13 217
Inwestycyjna ulga podatkowa	19 771	-8 690	-	-	11 081
Rozliczenia międzyokresowe bierne	10 497	-1 255	-	-	9 242
Koszty dotyczące umów o usługi budowlane	20 595	-11 394	-	-	9 201
Korekty sprzedaży po dniu bilansowym	-	7 983	-	-	7 983
Rezerwy na świadczenia pracownicze	5 554	-1 039	77	173	4 765
Zobowiązania z tytułu umów o usługi budowlane	1 779	1 000	-	-	2 779
Rezerwy na przewidywane koszty i roszczenia	1 786	643	-	-49	2 380
Odsetki	2 740	-1 441	-	62	1 361
Pozostałe	1 368	131	-347	-6	1 146
Razem	123 569	-4 695	-270	-658	117 946

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2015	Uznanie (-) /Obciążenie zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty	Zwiększenie (-) /Zmniejszenie innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2015
Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane	48 427	-20 850	-	8	27 585
Różnice amortyzacji	12 031	-1 936	-	-17	10 078
Odsetki	3 922	1 280	-	-	5 202
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	4 039	-2 270	-	141	1 910
Nieotrzymane kary	5 312	-3 454	-	-	1 858
Pozostałe	2 858	-2 080	202	-52	928
Różnice kursowe	1 742	-1 397	-	-	345
Razem	78 331	-30 707	202	80	47 906

Nota 12.8B 31.12.2014

AKTYWO I REZERWA Z TYTUŁU ODROZCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2014	Uznanie/Obciążenie (-) zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie/Zmniejszenie (-) innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2014
Straty podatkowe	35 500	526	-	-7 427	28 599
Koszty dotyczące umów o usługi budowlane	10 119	15 077	-	-4 601	20 595
Różnice amortyzacji	15 606	4 204	-	-3	19 807
Inwestycyjna ulga podatkowa	28 569	-8 798	-	-	19 771
Rozliczenia międzyokresowe bierne	2 488	8 119	-	-110	10 497
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	4 698	2 514	-	-117	7 095
Rezerwy na świadczenia pracownicze	4 825	31	706	-8	5 554
Niezapłacone zobowiązania	5 337	-634	-	-725	3 978
Odsetki	2 378	583	-	-221	2 740
Rezerwy na przewidywane koszty i roszczenia	1 752	86	-	-52	1 786
Pozostałe	3 846	-958	347	-88	3 147
Razem	115 118	20 750	1 053	-13 352	123 569

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2014	Uznanie (-) /Obciążenie zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie (-) /Zmniejszenie innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2014
Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane	23 095	29 156	-	-3 824	48 427
Różnice amortyzacji	25 069	-10 516	380	-2 902	12 031
Nieotrzymane kary	221	5 301	-	-210	5 312
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	2 741	1 273	-	25	4 039
Odsetki	2 787	1 135	-	-	3 922
Różnice kursowe	757	992	-	-7	1 742
Pozostałe	5 602	-1 739	-944	-61	2 858
Razem	60 272	25 602	-564	-6 979	78 331

Nota 12.9A

ZAPASY	31.12.2015	31.12.2014
materiały	99 020	88 662
półprodukty i produkty w toku	108 682	107 940
produkty gotowe	46 734	31 076
towary	4 456	11 379
Zapasy, razem	258 892	239 057
odpisy aktualizujące wartość zapasów	43 537	18 376
Zapasy brutto, razem	302 429	257 433

Zapasy stanowią zabezpieczenie kredytów bankowych do wysokości 72 500 tys. zł

Nota 12.9B

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ ZAPASÓW	2015	2014
Stan na początek okresu	18 376	25 614
różnice kursowe	-277	112
zwiększenia ujęte w okresie w rachunku zysków i strat	29 569	3 702
zmniejszenia ujęte w okresie w rachunku zysków i strat	1 923	-5 927
wykorzystanie odpisu	2 341	-5 091
przejęcie kontroli nad spółką zależną	133	-
utrata kontroli nad spółką zależną	-	-34
Stan na koniec okresu	43 537	18 376

Odpisy aktualizujące utworzono na zapasy nierotujące, do wysokości wartości odzyskiwalnej. Dokonane w 2015 roku odpisy aktualizujące dotyczyły przede wszystkim produkcji w toku i części zamiennych, które zostały przeznaczone do złomowania ze względu na pogarszającą się sytuację rynkową w górnictwie, a w szczególności ze względu na spadek wydatków inwestycyjnych w kopalniach.

Nota 12.10A

KRÓTKOTERMINOWE NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	31.12.2015	31.12.2014
o okresie spłaty do 12 miesięcy	334 956	379 586
o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy	56 954	2 201
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług netto, razem	391 910	381 787
odpisy aktualizujące	62 614	46 483
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług brutto, razem	454 524	428 270

Nota 12.10B

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG PRZETERMINOWANE, NIEOBJĘTE ODPISEM Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI - Z PODZIAŁEM NA NALEŻNOŚCI NIE SPŁACONE W OKRESIE:	31.12.2015	31.12.2014
a) do 1 miesiąca	20 873	18 005
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	7 723	23 124
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	8 683	6 113
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	2 838	3 364
e) powyżej 1 roku	8 755	13 635
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem	48 872	64 241

Nota 12.10C

POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	31.12.2015	31.12.2014
Należności finansowe:		
z tytułu odszkodowań	9 607	20 195
z tytułu działalności finansowej	15 423	24 174
z tytułu działalności inwestycyjnej	13 878	6 260
kaucje, wadium	2 937	1 778
inne	11 722	13 071
Razem należności finansowe, z tego:	53 567	65 478

długoterminowe	10 257	4 579
krótkoterminowe	43 310	60 899

Należności niefinansowe:

zaliczki na dostawy	10 885	11 018
z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych i innych świadczeń	16 573	22 914
należności od likwidatorów z zlikwidowanych spółek zależnych	6 959	6 959
rozliczenia międzyokresowe czynne	4 958	6 067
inne	2 416	11 812

Razem należności niefinansowe, z tego:

długoterminowe	-	10 225
krótkoterminowe	41 791	48 545

Razem pozostałe należności netto

odpisy aktualizujące

Razem pozostałe należności brutto

95 358	124 248
25 322	15 927
120 680	140 175

Nota 12.10D

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ KRÓTKOTERMINOWYCH NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁYCH NALEŻNOŚCI

	2015	2014
stan początek okresu	62 410	55 556
różnice kursowe	48	36
zwiększenia	33 297	10 769
zmniejszenia	-1 499	-3 549
wykorzystanie	-6 320	-
utrata kontroli nad spółką zależną	-	-402
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	87 936	62 410

Nota 12.11A

UDZIELONE POŻYCZKI

	31.12.2015	31.12.2014
udzielone pożyczki brutto	179 978	163 779
odpisy aktualizujące	68 533	7 259
Udzielone pożyczki netto, z tego:	111 445	156 520
długoterminowe (nota 12.7)	65 755	116 646
krótkoterminowe	45 690	39 874

Nota 12.12A

POZOSTAŁE AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	31.12.2015	31.12.2014
1) Aktywa finansowe - pochodne instrumenty finansowe	1 965	1 338
a) zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń	1 962	862
- z terminem realizacji do 12 miesięcy	1 962	736
- z terminem realizacji powyżej 12 miesięcy		126
b) zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń	3	476
- z terminem realizacji do 12 miesięcy	2	476
- z terminem realizacji powyżej 12 miesięcy	1	-
2) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	19	39

3) Zobowiązania finansowe - pochodne instrumenty finansowe	1 507	2 237
a) zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń	1 135	2 152
- z terminem realizacji do 12 miesięcy	848	1 957
- z terminem realizacji powyżej 12 miesięcy	287	195
b) zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń	372	85
- z terminem realizacji do 12 miesięcy	367	85
- z terminem realizacji powyżej 12 miesięcy	5	-

Nota 12.12B

WYNIK NA INSTRUMENTACH POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH PRZEPLÝWY PIENIĘŻNE UJĘTY BEZPOŚREDNIO W KAPITALE WŁASNYM	31.12.2015	31.12.2014
a) skumulowany wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na początek okresu obrotowego	-393	6 410
b) kwota ujęta w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym z tytułu zawartych efektywnych transakcji zabezpieczających	3 218	-5 595
c) zrealizowane transakcje zabezpieczające utrzymywane w kapitałach własnych do momentu zajścia planowanej (zabezpieczanej) transakcji	142	3 174
d) kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym	471	4 382
- transakcje otwarte	-607	652
- transakcje zamknięte	1 078	3 730
e) skumulowany w kapitale własnym wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na koniec roku obrotowego	2 496	-393

Nota 12.13

STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	31.12.2015	31.12.2014
środki pieniężne w bankach	58 859	81 224
środki pieniężne w kasach	3 427	2 141
inne środki	2	1 480
Środki pieniężne, razem	62 288	84 845

Nota 12.14

KAPITAŁ ZAKŁADOWY (STRUKTURA)	31.12.2015	31.12.2014
- rodzaj akcji	na okaziciela	na okaziciela
- rodzaj uprzywilejowania	nieuprzywilejowane	nieuprzywilejowane
- emisja akcji serii "A" (data rejestracji)	03.01.1994	03.01.1994
- prawo do dywidendy (od daty)	03.01.1994	03.01.1994
- liczba akcji	1 989 270	1 989 270
- wartość nominalna jednej akcji	10 zł	10 zł
- data splitu	01.08.2006	01.08.2006
- liczba akcji	19 892 700	19 892 700
- wartość nominalna jednej akcji	1 zł	1 zł
- emisja akcji serii "B" (data rejestracji)	10.08.2007	10.08.2007
- prawo do dywidendy (od daty)	10.08.2007	10.08.2007
- liczba akcji	47 739 838	47 739 838
- wartość nominalna jednej akcji	1 zł	1 zł
- emisja akcji serii "C" (data rejestracji)	01.12.2009	01.12.2009
- prawo do dywidendy (od daty)	01.12.2009	01.12.2009

- liczba akcji	6 700 000	6 700 000
- wartość nominalna jednej akcji	1 zł	1 zł
Liczba akcji razem	74 332 538	74 332 538
Wartość nominalna jednej akcji	1 zł	1 zł
Kapitał zakładowy, razem	74 333	74 333

Zarząd KOPEX S.A. działając na podstawie upoważnienia udzielonego Uchwałą nr 1 NWZA KOPEX S.A. z dnia 11 grudnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody i określenia warunków nabycia akcji własnych przez Spółkę oraz Uchwałą nr 2 NWZA KOPEX S.A. z dnia 11 grudnia 2008 roku w sprawie udzielenia Zarządowi Spółki upoważnienia do nabywania akcji własnych w trybie art. 362 & 1 pkt. 8) ksh przystąpił do realizacji Programu nabycia (odkupu) akcji własnych KOPEX S.A. Od dnia rozpoczęcia Programu tj. do 15 grudnia 2008 roku do dnia 05 lutego 2009 roku nabytych zostało łącznie 276.500 akcji własnych KOPEX S.A. po średniej cenie zakupu 10,75 zł za 1 akcję. Akcje własne w kwocie 2.979 tys. zł nabyte przez Emitenta stanowią 4,008% kapitału zakładowego KOPEX S.A. Akcje te nie posiadają prawa głosu i w związku z tym w Sprawozdaniu Finansowym wykazuje się zysk na 1 akcję uprawnioną do głosu.

Spółki zależne i stowarzyszone nie są w posiadaniu akcji KOPEX S.A.

Nota 12.15

EMISJA AKCJI POWYŻEJ WARTOŚCI NOMINALNEJ	31.12.2015	31.12.2014
emisja akcji serii B	907 178	907 178
emisja akcji serii C	147 764	147 764
Razem	1 054 942	1 054 942

Nota 12.16

KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	31.12.2015	31.12.2014
aktualizacja aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-196	-196
zabezpieczenie przepływów pieniężnych	2 496	-393
odroczony podatek z tyt. zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-475	74
Kapitał z aktualizacji wyceny, razem	1 825	-515

Nota 12.17

ZYSKI ZATRZYMANE	31.12.2015	31.12.2014
zyski z lat ubiegłych	1 354 777	1 289 878
z przeszacowania środków trwałych	43 074	42 412
kapitały rezerwowe	37 498	37 729
zysk / (strata) okresu bieżącego	-1 471 912	101 260
zyski / (straty) aktuarialne	-7 364	-6 957
podatek od zysków (strat) aktuarialnych	1 399	1 322
Zyski zatrzymane, razem	-42 528	1 465 644

Nota 12.18 31.12.2015

KREDYTY I POŻYCZKI

Nazwa (firma) pożyczkodawcy/kredytodawcy, ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty			Warunki oprocentowania	Termin spłaty*	Zabezpieczenia
		tys. zł	waluta kredytu/pożyczki	Część długoterminowa tys. zł	Część krótkoterminowa tys. zł	waluta kredytu/pożyczki			
PKO BP	Warszawa	494 243	PLN	-	328 914	PLN	WIBOR 1M+Marża	29.07.2016	hipoteka łączna na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na akcjach, zastaw rejestrowy na zapasach, cesje z kontraktów, pełnomocnictwa do rachunków bankowych
ING Bank Śląski SA	Katowice	103 400	PLN	-	72 605	PLN	WIBOR 1M+Marża	20.08.2016	hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na maszynach, pełnomocnictwa do rachunków bankowych, cesja z kontraktu
PKO BP SA	Warszawa	3 800	AUD	-	2 157	AUD/PLN	1M LIBOR AUD + marża	30.06.2016	poręczenie, zastaw rejestrowy na zapasach, cesja z polisy
BNP Paribas Bank Polska S.A.	Katowice	48 000	PLN	-	47 029	PLN	WIBOR 1M + marża	16.12.2016	weksel własny in blanco, zastaw na zapasach, hipoteka kaucyjna na nieruchomości
Pekao SA	Warszawa	100 000	PLN	-	34 409	PLN	WIBOR 1M + marża	23.02.2018	zastaw rejestrowy na akcjach, pełnomocnictwo do rachunku
HSBC SA	Katowice	50 000	PLN	-	31 958	PLN	WIBOR 1M + marża	15.02.2018	zastaw rejestrowy i finansowy na akcjach, pełnomocnictwo do rachunku
PKO BP S.A.	Katowice	110 235	PLN	-	11 203	PLN	WIBOR 1M + MARŻA	09.06.2016	cesje należności z kontraktów, poręczenie, weksel własny
Standard Bank of South Africa Ltd	Johannesburg	5 030	ZAR	-	2 422	ZAR	Marża		hipoteczny list zastawny, gwarancja spółki zależnej
mBank SA	Warszawa	9 000	PLN	-	3 765	PLN	WIBOR O/N + MARŻA	29.01.2016	Weksel, poręczenie, cesja wierzytelności z kontraktów
Westpac	Australia	11 077	AUD	-	9 786	AUD	STAWKA BAZOWA + MARŻA		Gwarancja bankowa
Pozostałe kredyty i pożyczki w walucie obcej				-	2 097				
RAZEM				-	546 345				

*umowne terminy spłaty nie uwzględniające złamania przez Grupę warunków umów opisanych w nocie nr 2.

Nota 12.18 31.12.2014

KREDYTY I POŻYCZKI

Nazwa (firma) pożyczkodawcy/kredytodawcy, ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		tys. zł	waluta kredytu/pożyczki	Część długoterminowa tys. zł	Część krótkoterminowa tys. zł	waluta kredytu/pożyczki			
PKO BP	Warszawa	464 243	PLN	-	216 413	PLN	WIBOR 1M+MARŻA	31.07.2015	hipoteka łączna na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na akcjach, zastaw rejestrowy na zapasach, cesja z kontraktów, pełnomocnictwa do rachunków bankowych
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Katowice	85 476	PLN	-	30 540	PLN	WIBOR 1M+MARŻA	26.02.2016	pełnomocnictwo do rachunku, cesja z kontraktu
ING BSK S.A.	Katowice	105 500	PLN	-	56 143	PLN	WIBOR 1M + MARŻA	20.08.2015	hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na maszynach, pełnomocnictwo do rachunków bankowych, cesja z kontraktu
PKO BP S.A.	Katowice	110 235	PLN	11 203	22 406	PLN	WIBOR 1M + MARŻA	09.06.2016	cesje należności z kontraktów, poręczenie, weksel własny
BNP Paribas Bank Polska S.A.	Katowice	40 000	PLN	-	8 789	PLN	WIBOR 1M+MARŻA	16.12.2016	weksle własne in blanco, zastaw na zapasach, hipoteka kaucyjna na nieruchomości
Westpack	Australia	10 057	AUD	-	6 592	AUD	Stawka bazowa + Marża	31.05.2015	Gwarancja bankowa
PKO BP SA	Gliwice	19 652	AUD	2 171	4 342	AUD	1M LIBOR AUD + MARŻA	30.06.2016	poręczenie, zastaw rejestrowy na zapasach, cesja z polisy
Pozostałe kredyty i pożyczki w PLN				-	1 515				
Pozostałe kredyty i pożyczki w walutach obcych				-	2 239				
RAZEM				13 374	348 979				

Nota 12.19

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	31.12.2015	31.12.2014
z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń	33 097	40 949
zaliczki otrzymane na dostawy	25 973	48 763
z tytułu wynagrodzeń	15 567	17 039
nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami	14 626	9 362
z tytułu działalności inwestycyjnej	10 667	11 552
z tytułu przymusowego wykupu akcji	2 024	1 981
z tytułu dywidendy	491	525
pozostałe	8 052	6 383
Pozostałe zobowiązania, z tego:	110 497	136 554
długoterminowe	1 504	1 868
krótkoterminowe	108 993	134 686

Nota 12.20

ZOBOWIĄZANIA LEASINGOWE	31.12.2015	31.12.2014
minimalne opłaty leasingowe, w tym:	72 182	90 960
do 1 roku	30 234	40 085
do 5 lat	40 865	44 998
powyżej 5 lat	1 083	5 877
przyszłe obciążenia finansowe, w tym:	6 026	7 349
do 1 roku	3 626	3 299
do 5 lat	2 397	3 522
powyżej 5 lat	3	528
wartość bieżąca minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego:	66 156	83 611
do 1 roku	26 608	36 786
do 5 lat	38 468	41 476
powyżej 5 lat	1 080	5 349
zobowiązania leasingowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	66 156	83 611
długoterminowe	39 548	46 825
krótkoterminowe	26 608	36 786

Większość umów została zawarta na czas określony, na okres do 5 lat.

Przedmiotami umów leasingowych są maszyny górnice.

Oprocentowanie większości umów leasingowych może ulec zmianie w zależności od zmiany stopy WIBOR 1M.

Korzystający ma prawo do nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umów i uiszczeniu wszystkich opłat.

Nota 12.21A

REZERWA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	31.12.2015	31.12.2014
z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych	13 600	13 320
z tytułu nagród jubileuszowych	12 136	11 670
z tytułu niewykorzystanych urlopów	8 851	7 983
z tytułu pozostałych świadczeń dla pracowników	1 626	2 513
Razem rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych, z tego:	36 213	35 486
długoterminowa	22 277	21 259
krótkoterminowa	13 936	14 227

Nota 12.21B

UZGODNIENIE SALDA ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń na początek okresu	24 990	19 943
różnice kursowe	-137	49
Koszt bieżącego zatrudnienia	792	2 102
Koszt odsetkowy	649	922
(Zyski) i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach	407	3 705
(Zyski) i straty aktuarialne ujmowane w rachunku wyników	1 194	1 883
Koszty przeszłego zatrudnienia	111	22
Świadczenia wypłacone	-3 283	-4 122
Zakup zorganizowanej części przedsiębiorstwa	1 013	-
Utrata kontroli nad spółką zależną	-	-60
Pozostałe	-	546
Zobowiązanie o zdefiniowanym świadczeniu na koniec okresu obrotowego	25 736	24 990

Nota 12.21C

WYCENA ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU ODNIESIONA W RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	2015	2014
Koszt bieżącego zatrudnienia	-792	-2 102
Koszt odsetkowy	-649	-922
Zyski i (straty) aktuarialne ujmowane w rachunku wyników	-1 194	-1 883
Koszty przeszłego zatrudnienia	-111	-22
Wpływ na rachunek wyników	-2 746	-4 929

Nota 12.21D

WYCENA ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU ODNIESIONA W POZOSTAŁE CAŁKOWITE DOCHODY	2015	2014
Bilans otwarcia pozostałych całkowitych dochodów	-6 957	-3 552
Zyski i (straty) aktuarialne ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach w bieżącym okresie	-407	-3 727
Zyski i (straty) aktuarialne ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach w bieżącym okresie przypadające na akcjonariuszy mniejszości	-	22
Utrata kontroli nad spółką zależną	-	300
Bilans zamknięcia pozostałych całkowitych dochodów	-7 364	-6 957

Nota 12.21E

PODZIAŁ ZYSKÓW I STRAT AKTUARIALNYCH	2015	2014
Zmiana założeń finansowych	-1 069	1 909
Zmiana założeń demograficznych	-1 913	-69
Pozostałe zmiany (experience adjustment)	4 296	3 748
(Zyski) i straty aktuarialne razem	1 314	5 588

Koszty z tytułu świadczeń pracowniczych zostały ujęte w ramach działalności operacyjnej.

Nota 12.21F

ZAŁOŻENIA WYCENY AKTUARIALNEJ	31.12.2015	31.12.2014
Stopa dyskonta	3,00%	2,60%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	od 0,25% do 4,25%	od 0,25% do 5%

Nota 12.21G

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI ZMIANY WYCENY ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU

	31.12.2015	31.12.2014
Stopa dyskonta -1p.p.	27 390	28 177
Stopa dyskonta +1p.p.	24 296	24 376
Planowane wzrosty podstaw -1p.p.	24 926	24 134
Planowane wzrosty podstaw +1p.p.	27 662	27 696

Nota 12.22

POZOSTAŁE REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

	Stan na 01.01.2015	Utworzenie rezerwy w ciężar rachunku zysków i strat	Zmiana wartości rezerwy po aktualizacji szacunków odniesiona w rachunek zysków i strat	Wykorzystani e rezerw	Rozwiązani e niewykorzy stanych rezerw - uznanie rachunku zysków i strat	Stan na 31.12.2015
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	12 890	4 468	-506	1 328	1 098	14 426
Rezerwa na roszczenia i sprawy sądowe	1 322	222	-	953	52	539
Rezerwa na przewidywanie zobowiązania finansowe	618	290	-	541	52	315
Pozostałe rezerwy	1 263	132	-	932	267	196
Razem	16 093	5 112	-506	3 754	1 469	15 476

Nota 12.23

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2015	31.12.2014
bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	50 431	65 095
koszty umów zawartych ze stratą	9 757	-
dotacje	10 726	12 905
pozostałe	1 983	3 047
Rozliczenia międzyokresowe razem, z tego:	72 897	81 047
długoterminowe	1 536	2 694
krótkoterminowe	71 361	78 353

NOTA 12.24

KRÓTKOTERMINOWE ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG

	31.12.2015	31.12.2014
o okresie spłaty do 12 miesięcy	161 515	174 263
o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy	10 115	133
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, razem	171 630	174 396

Nota 12.25A

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
kraj	620 603	810 339
- sprzedaż produktów i usług	592 522	780 038
- sprzedaż towarów	28 081	30 301
zagranica	444 136	623 592
- sprzedaż produktów i usług	346 401	549 325
- sprzedaż towarów	97 735	74 267
Przychody netto ze sprzedaży, razem	1 064 739	1 433 931

Nota 12.25B

UMOWY O USŁUGI BUDOWLANE

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Kwoty przychodów z tytułu umów ujętych jako przychody za dany okres	350 127	637 812
Łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszony o ujęte straty) na dzień bilansowy	481 463	524 871
Kwota otrzymanych zaliczek	25 137	48 582
Kwota sum zatrzymanych	14 031	3 671
Kwota brutto należna od zamawiającego z tytułu prac wykonanych z umowy, jako aktywa	145 184	254 880
Kwota brutto należna zamawiającemu z tytułu prac wykonanych z umowy, jako zobowiązania	14 626	9 362

Do określenia przychodów z umowy ujętych za dany okres przyjęto metodę według której przychody z tytułu umowy są zestawiane z kosztami umowy poniesionymi do określonego momentu zaawansowania realizacji umowy.

Do określenia stanu zaawansowania realizowanych umów przyjęto metodę proporcji kosztów z tytułu poniesionych prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy.

Nota 12.26

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
amortyzacja	152 525	151 786
zużycie materiałów i energii	365 460	443 454
usługi obce	208 542	292 236
podatki i opłaty	12 403	12 551
wynagrodzenia	294 574	311 514
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	68 442	74 375
pozostałe koszty rodzajowe	44 412	45 176
Koszty według rodzaju, razem	1 146 358	1 331 092
Zmiana stanu zapasów produktów i rozliczeń międzyokresowych	-13 649	1 945
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wartość ujemna)	108 659	112 606
Koszty sprzedaży (wartość ujemna)	43 871	39 627
Koszty ogólnego zarządu (wartość ujemna)	93 898	114 447
Koszt sprzedanych produktów	886 281	1 066 357
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	121 305	89 263
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	1 007 586	1 155 620

Nota 12.27

POZOSTAŁE PRZYCHODY

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Umorzone zobowiązania	3 284	231
Odszkodowania, kary, koszty sądowe	3 100	23 377
Dotacje	1 578	2 650
Sprzedaż usług socjalnych	863	849
Nadwyżki inwentaryzacyjne	28	238
Pozostałe	2 603	1 671
Pozostałe przychody, razem	11 456	29 016

Nota 12.28

POZOSTAŁE KOSZTY

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Utworzone odpisy z tytułu aktualizacji należności	32 236	8 257
Utworzone rezerwy	9 161	1 619
Kary, koszty sądowe, odszkodowania	3 395	2 121
Koszt utrzymania obiektów socjalnych	1 379	1 444
Złomowanie składników majątku obrotowego	123	564
Należności odpisane	17	664
Pozostałe	2 106	2 569
Pozostałe koszty, razem	48 417	17 238

Nota 12.29

POZOSTAŁE ZYSKI (STRATY)

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Wynik na transakcjach walutowych (dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń)	857	2 730
Wycena transakcji walutowych (dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń)	-692	-2 815
Różnice kursowe (za wyjątkiem dotyczących kredytów i pożyczek)	-1 199	3 292
Wynik ze sprzedaży środków trwałych	7 141	7 214
Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych (akcji, obligacji)	-236	1 636
Aktualizacja wartości inwestycji (wycena pożyczek, rozrachunków długoterminowych, akcji)	-54	-962
Pozostałe	684	-2 405
Pozostałe zyski (straty), razem	6 501	8 690

Nota 12.30

UTWORZONE I ROZWIĄZANE ODPISY NA AKTYWA NIEFINANSOWE

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Odpisy aktualizujące na rzeczowe aktywa trwałe	-40 370	-11 344
Odpisy aktualizujące na prace rozwojowe	-30 185	-
Odpisy aktualizujące na zapasy	-27 646	2 225
Odpisy aktualizujące na nieruchomości inwestycyjne	-6 222	-
Razem odpisy (zwiększenie "-" / zmniejszenie "+")	-104 423	-9 119

Nota 12.31

PRZYCHODY FINANSOWE

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Odsetki z tytułu udzielonych pożyczek	5 656	4 110
Rozwiązanie rezerwy na koszty finansowe	2 740	-
Pozostałe odsetki	2 056	3 532
Odsetki z tytułu leasingu	1 563	3 104
Prowizje od poręczeń, gwarancji	1 522	2 431
Pozostałe przychody finansowe	1 759	456
Przychody finansowe, razem	15 296	13 633

Nota 12.32

KOSZTY FINANSOWE

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Odpisy aktualizujące udzielone pożyczki	63 217	1 344
Pozostałe odsetki	7 027	1 178
Odsetki od kredytów i pożyczek	6 490	16 528
Odsetki z tytułu leasingu	2 528	4 052
Prowizje od poręczeń, gwarancji, kredytów	1 603	1 105
Pozostałe	1 449	1 127
Koszty finansowe, razem	82 314	25 334

Nota 12.33A

UZGODNIENIE TEORETYCZNEGO PODATKU WYNIKAJĄCEGO Z ZYSKU PRZED OPODATKOWANIEM I USTAWOWEJ STAWKI PODATKOWEJ DO OBCIĄŻENIA Z TYTUŁU PODATKU DOCHODOWEGO WYKAZANEGO W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	-1 488 095	130 002
Podatek wyliczony według stawki 19%	-282 738	24 700
Efekt zastosowania stawek podatkowych stosowanych w innych krajach	-631	1 737
Dochody niepodlegające opodatkowaniu	-6 768	-6 530
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	244 785	5 275
Wykorzystanie uprzednio nie rozpoznanych strat podatkowych	509	-2 033
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego	6 398	4 242
Rozwiązanie aktywa na podatek utworzonego w latach ubiegłych	18 302	-
Korekty w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	3 427	-
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	-16 716	27 391

Władze podatkowe mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Spółkę dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami.

Nota 12.33B

PODATEK DOCHODOWY

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Podatek bieżący	9 296	22 539
Podatek odroczonego	-26 012	4 852
Podatek dochodowy, razem	-16 716	27 391

Nota 12.34

PRZYCHODY, KOSZTY, WYNIKI I PRZEPLYWY Z DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ W OKRESIE

	za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody i koszty z działalności zaniechanej:		
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	-	1 359
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-	886
Zysk brutto na sprzedaży	-	473
Koszty sprzedaży	-	322
Zysk z działalności operacyjnej	-	151
Zysk brutto	-	151
Podatek dochodowy	-	29
Zysk netto z działalności zaniechanej	-	122
Zysk netto z działalności zaniechanej przypadający akcjonariuszom	-	122
Przepływy z działalności zaniechanej:		
Przepływy z działalności operacyjnej	-	1 455
Przepływy z działalności zaniechanej, razem	-	1 455

Decyzją Zarządu KOPEX S.A. z dniem 1 października 2013r. zaniechała działalności związanej z obrotem energią elektryczną.

13. Zobowiązania warunkowe i sprawy sporne

	<i>Stan na 31.12.2015</i>	<i>Zwiększenia (+) zmniejszenia (-)</i>	<i>Stan na 31.12.2014</i>
Zobowiązania warunkowe razem, w tym:	127 624	18 931	108 693
1. Na rzecz jednostek pozostałych jednostek powiązanych	400	-	400
- za spółki z Grupy Kopex	400	-	400
2. Na rzecz pozostałych jednostek	127 224	18 931	108 293
- za spółki Grupy Kopex	106 365	32 991	73 374
- za spółki stowarzyszone	1 650	-	1 650
- za pozostałe spółki powiązane	19 209	-14 060	33 269

Roszczenia i sprawy sporne

W dniu 8 i 11 stycznia 2010 roku zostały doręczone do Kopex S.A. przez Sąd Okręgowy w Katowicach odpis pozwu wniesionego przez Zakład Maszyn Górniczych „Glinik” Sp. z o.o. jako następcę prawny Fazos S.A. w sprawie o zapłatę przeciwko spółkom Kopex S.A. i Tagor S.A. (jednostka pośrednio zależna). Wartość przedmiotu sporu w pozwie określona została na kwotę 51 876 tys. zł. 2 kwietnia 2015r. Emitent otrzymał pismo procesowe, w którym powód ograniczył żądanie pozwu do kwoty 33 705 tys. zł (bez zrzeczenia się roszczenia). Według stanowiska Kancelarii Prawnej reprezentującej Kopex S.A. i Tagor S.A. prawdopodobieństwo uwzględnienia przez sąd roszczenia powoda jest niższe niż prawdopodobieństwo jego oddalenia, ze względu na brak umownych podstaw do ich formułowania oraz brak adekwatnego związku przyczynowo-skutkowego. W związku z tym KOPEX S.A. w oparciu o przepisy MSR 37 uznał, iż nie istnieje obecny obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i nie utworzył rezerwy.

14. Sprawozdawczość wg segmentów branżowych i geograficznych

Mając na uwadze regulacje MSSF 8 obowiązujące od 01.01.2009 działalność Grupy Kapitałowej podzielono na segmenty operacyjne odzwierciedlające główne kierunki działalności a jako główny segment wyodrębniono górnictwo. Podstawowym kryterium prezentacji segmentów operacyjnych jest podział wynikający ze struktury zarządzania i raportowania wewnętrznego Grupy.

- Segment – górnictwo, obejmuje następujące obszary działalności:
 - usługi górnicze,
 - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla górnictwa podziemnego,
 - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla górnictwa odkrywkowego,
 - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
 - odlewy.

Pozostałe segmenty operacyjne:

- produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu,
- sprzedaż węgla,
- pozostała działalność.

Spółki Grupy Kapitałowej prowadzą główną działalność skierowaną do górnictwa podziemnego, odkrywkowego polegającą głównie na sprzedaży maszyn i urządzeń, a także na świadczeniu kompleksowych usług górniczych, pionowych i poziomych. Grupa Kapitałowa rozwija również działalność w nie górniczych obszarach przemysłu (np. hydraulika siłowa i urządzenia dla przemysłu rolniczego). Grupa w swojej strukturze posiada firmy dostarczające specjalistyczne urządzenia elektryczne oraz systemy przeciwwybuchowe mające zastosowanie w górnictwie i poza górnictwem. Buduje systemy klimatyzacji przemysłowej. W skład Grupy wchodzi także uznany na rynku energetyki zawodowej oraz przemysłowej producent urządzeń elektroenergetycznej automatyki zabezpieczeniowej.

W zakresie pozostałej działalności Grupa świadczy usługi budowlane, produkuje elementy prefabrykowane dla budownictwa i kolejnictwa, a także wykonuje usługi warsztatowe, serwisowe, remontowe, spedycyjno-transportowe.

Działalność ta w zasadniczej mierze nie ma charakteru działalności masowej, lecz jest działalnością specyficzną, uzależnioną od indywidualnych potrzeb odbiorców.

Przy wyborze segmentów operacyjnych kierowano się przede wszystkim wiarygodnością i porównywalnością informacji na przestrzeni czasu dla różnych grup towarów i usług Grupy Kapitałowej jak również wzięto pod uwagę jej strukturę organizacyjną. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż nie wszystkie wyodrębnione segmenty spełniają ilościowy próg 10% lub więcej łącznych zewnętrznych i wewnętrznych przychodów. Jednostka decydując się na ich prezentację miała na względzie ich istotność.

Organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji w jednostce, ocenia wyniki działalności poszczególnych segmentów operacyjnych opierając się o wynik ze sprzedaży brutto oraz wynik z działalności operacyjnej, co znajduje swoje odzwierciedlenie w ich prezentacji. Korekty konsolidacyjne, wyłączenia uwzględnione są w przychodach oraz wyniku segmentów, co obiektywizuje wynik segmentu.

Zaprezentowane poniżej tablice przedstawiają informację o skonsolidowanych segmentach operacyjnych w podziale branżowym oraz ujęciu geograficznym.

INFORMACJE O SKONSOLIDOWANYCH SEGMENTACH OPERACYJNYCH W PODZIALE BRANŻOWYM

	Górnictwo		Produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu		Sprzedaż węgla		Pozostała działalność		Wyłączenia konsolidacyjne		Wartość skonsolidowana	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA												
Przychody segmentu razem	909 420	1 303 732	25 569	17 457	71 264	55 228	58 486	57 514	-	-	1 064 739	1 433 931
Przychody segmentu od klientów zewnętrznych	909 420	1 303 732	25 569	17 457	71 264	55 228	58 486	57 514	-	-	1 064 739	1 433 931
Przychody między segmentami	-	-	-	-	-	-	57 747	37 367	-57 747	-37 367	-	-
Wynik segmentu - wynik brutto ze sprzedaży	38 731	257 063	3 975	2 972	2 928	3 201	11 519	15 075	-	-	57 153	278 311
Wynik operacyjny segmentu (przed odpisem na wartość firmy)	-202 244	138 784	-971	-736	300	370	-12 584	-2 832	-	-	-215 499	135 586
Odpis na wartość firmy	-1 208 295	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 208 295	-
Wynik operacyjny segmentu	-1 410 539	138 784	-971	-736	300	370	-12 584	-2 832	-	-	-1 423 794	135 586
Wynik z działalności finansowej całej grupy											-67 018	-11 701
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności											2 717	6 117
Zysk/strata brutto											-1 488 095	130 002
Podatek dochodowy											-16 716	27 391
Skonsolidowany zysk/strata netto z działalności kontynuowanej											-1 471 379	102 611
Skonsolidowany zysk/strata netto z działalności zaniechanej											-	122
Skonsolidowany zysk/strata netto razem											-1 471 379	102 733
Zysk netto przypadający udziałom niekontrolującym											533	1 473
Zysk/strata netto przypadający akcjonariuszom spółki dominującej											-1 471 912	101 260
z tego:												
- z działalności kontynuowanej											-1 471 912	101 138
- z działalności zaniechanej											-	122

INFORMACJE O SKONSOLIDOWANYCH PRZYCHODACH W UJĘCIU GEOGRAFICZNYM

	Górnictwo		Produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu		Sprzedaż węgla		Pozostała działalność		Wartość skonsolidowana	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
AFRYKA PLD	35 968	48 663	-	-	-	-	-	-	35 968	48 663
ARGENTYNA	24 799	255 009	-	-	-	-	-	-	24 799	255 009
AUSTRALIA	13 020	15 418	9	3	-	-	-	935	13 029	16 356
AUSTRIA	-	21	6	-	34 334	18 292	-	-	34 340	18 313
BIAŁORUŚ	4 616	1 500	9	-	-	-	-	-	4 625	1 500
BOŚNIA	2 242	26 396	140	-	-	-	-	52	2 382	26 448
CHINY	2 774	32 663	-	-	-	-	-	283	2 774	32 946
CZECHY	11 298	34 818	2 524	2 048	-	-	641	464	14 463	37 330
FRANCJA	19 884	18 699	931	143	-	-	-	750	20 815	19 592
HISZPANIA	17	28	-	-	12 261	14 057	-	3	12 278	14 088
NIEMCY	14 120	25 950	102	707	-	-	-	755	14 222	27 412
POLSKA	544 522	742 602	18 564	12 186	-	1 234	57 517	54 317	620 603	810 339
ROSJA	148 054	42 938	-	-	-	-	-	-2 075	148 054	40 863
RUMUNIA	625	1 020	-	-	-	-	12	26	637	1 046
SERBIA	83 751	42 766	2 941	1 690	-	-	316	387	87 008	44 843
SŁOWACJA	40	98	-	-	3 448	4 343	-	-	3 488	4 441
SŁOWENIA	1 113	965	-	-	-	-	-	-	1 113	965
SZWECJA	7	226	3	-	19 041	17 302	-	-	19 051	17 528
TURCJA	176	9 376	-	-	-	-	-	-	176	9 376
UKRAINA	-	1 524	-	-	-	-	-	-	-	1 524
WĘGRY	-	-	-	33	2 180	-	-	-	2 180	33
POZOSTAŁE	2 394	3 052	340	647	-	-	-	1 617	2 734	5 316
RAZEM	909 420	1 303 732	25 569	17 457	71 264	55 228	58 486	57 514	1 064 739	1 433 931

Informacja na temat głównych zewnętrznych klientów, od których przychody przekraczają 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy Kapitałowej, tj. 106.474 tys. zł. lub więcej.

Za okres od stycznia do grudnia 2015 roku kryterium ilościowe, określające klienta głównego zostało osiągnięte z dwoma kontrahentami. Przychody z pierwszym kontrahentem zostały zrealizowane w wysokości 155.406 tys. zł. Powyższe przychody zrealizowane zostały w segmencie: górnictwo. Kopex S.A. nie jest formalnie powiązany z powyższym odbiorcą. Przychody z drugim kontrahentem zostały zrealizowane w wysokości 148.030 tys. zł. Powyższe przychody zrealizowane zostały w segmencie: górnictwo. Kopex S.A. nie jest formalnie powiązany z powyższym odbiorcą.

Największymi odbiorcami Grupy Kapitałowej w roku 2015 są spółki działające w segmencie: górnictwo, sprzedaży węgla oraz pozostałych produktów. Sprzedaż kierowana jest do odbiorców usytuowanych na ok. 30 rynkach całego świata.

Główni dostawcy Grupy Kapitałowej za okres 2015 roku:

KOPEX S.A. w głównej mierze sprawuje funkcje centralnego koordynatora dostaw materiałów dla spółek Grupy Kapitałowej. Grupa posiada rozwiniętą sieć zaopatrzenia głównie opartą o rynek krajowy.

Największymi dostawcami Grupy Kapitałowej w roku 2015 są spółki działające na rynku krajowym.

Żaden z dostawców nie przekroczył 10% udział w przychodach ze sprzedaży Grupy Kapitałowej w 2015 roku.

Aktywa trwałe (inne niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych) Grupy Kapitałowej w 93,0% zlokalizowane są w kraju pochodzenia Jednostki Dominującej.

15. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Do dnia zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, tj. do dnia 29.04.2016 roku nie wystąpiły znaczące zdarzenia wymagające ujawnienia, poza opisanymi w nocie nr 2.

16. Informacje o łącznej wartości netto wynagrodzeń i nagród wypłaconych lub należnych dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta w przedsiębiorstwie emitenta oraz informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych w 2015 roku (netto), za okres pełnienia funkcji.

ZARZĄD		
Imię i Nazwisko		w tys. zł.
PIOTR	BRONCEL	382
ANDRZEJ	MEDER	720
MAREK	USZKO	-
JOANNA	WĘGRZYN	482
JÓZEF	WOLSKI	631
KRZYSZTOF	ZAWADZKI	-
RAZEM WYNAGRODZENIA		2 215

RADA NADZORCZA		
Imię i Nazwisko		w tys. zł.
BOGUSŁAW	BOBROWSKI	58
JÓZEF	DUBIŃSKI	56
KRZYSZTOF	JĘDRZEJEWSKI	395
DANIEL	LEWCZUK	48
MICHAŁ	ROGATKO	140
ANDRZEJ	SIKORA	3
JANUSZ	STRZĘPKA	7
RAZEM WYNAGRODZENIA		707

Wynagrodzenie Zarządu za 2014 rok wyniosło 2 282 tys. zł, wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2014 rok wyniosło 645 tys. zł.

17. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

	Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	Pozostała sprzedaż	Przychody finansowe
Od 01.01.2015 do 31.12.2015			
Od jednostek stowarzyszonych	2 413	1 909	50
Od pozostałych jednostek powiązanych	3 926	127	5 647
Od 01.01.2014 do 31.12.2014			
Od jednostek stowarzyszonych	2 731	883	88
Od pozostałych jednostek powiązanych	7 597	23	2 942

	Zakupy dóbr i usług	Zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	Koszty finansowe
Od 01.01.2015 do 31.12.2015			
Od jednostek stowarzyszonych	22 513	-	26
Od pozostałych jednostek powiązanych	25 065	2 896	99
Od 01.01.2014 do 31.12.2014			
Od jednostek stowarzyszonych	24 673	-	-
Od pozostałych jednostek powiązanych	15 343	408	1

Należności i zobowiązania od jednostek powiązanych	31.12.2015	31.12.2014
Należności handlowe i pozostałe od jednostek stowarzyszonych (netto)	4 176	4 359
Należności handlowe i pozostałe od pozostałych jednostek powiązanych (netto)	18 279	23 925
Należności leasingowe od pozostałych jednostek powiązanych (netto)	91	258
Zobowiązania wobec jednostek stowarzyszonych	10 190	4 192
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek powiązanych	684	971

Odpisy aktualizujące należności od pozostałych jednostek powiązanych	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	5 323	4 894
Utworzenie odpisu	318	429
Rozwiązanie odpisu	-141	-
Stan na koniec okresu	5 500	5 323

Należności i zobowiązania z tytułu pożyczek	31.12.2015	31.12.2014
Należności z tyt. pożyczek od pozostałych jednostek powiązanych (netto)	99 314	153 854
Należności z tyt. pożyczek od jednostek stowarzyszonych (netto)	1 935	2 645
Zobowiązania z tyt. pożyczek wobec pozostałych jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tyt. pożyczek wobec jednostek stowarzyszonych	-	-

Odpisy aktualizujące należności z tytułu pożyczek od pozostałych jednostek powiązanych	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	7 259	6 324
Utworzenie odpisu	62 107	935
Rozwiązanie odpisu	-833	-
Stan na koniec okresu	68 533	7 259

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są przeprowadzane wyłącznie na warunkach rynkowych.

18. Oświadczenie Zarządu Spółki KOPEX S.A.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z zasadami obowiązującymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości, oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.

Roczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej KOPEX S.A., w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegły rewident dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Członek Zarządu

Krzysztof Zawadzki

Członek Zarządu

Marek Uszko

Członek Zarządu Prezes Zarządu

Piotr Broncel Bogusław Bobrowski

Osoba odpowiedzialna
za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Podatków
Główny Księgowy

Alina Mazurczyk